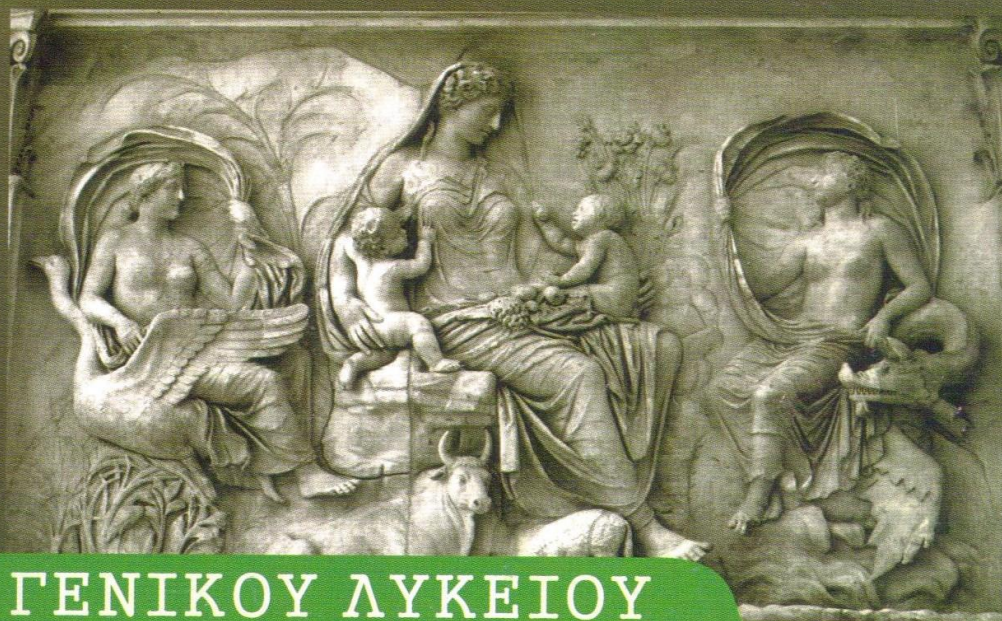

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Θεωρητική Κατεύθυνση

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

**ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΕΥΧΟΣ Α**

2ος ΤΟΜΟΣ

Μ. ΠΑΣΧΑΛΗΣ - Γ. ΣΑΒΒΑΝΤΙΔΗΣ

Εισαγωγή: Δ. Ζ. ΝΙΚΗΤΑΣ

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΕΥΧΟΣ Α

**ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ
ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΟΡΑΣΗ**

**Ομάδα εργασίας για το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής
Πολιτικής**

**Μετατροπή: Ρεββέκα Χρουσαλά
Επιμέλεια : Βασιλική Καραμπέτσου**

**Επιστημονικός υπεύθυνος: Βασίλης Κουρμπέτης,
Σύμβουλος Α΄ του Υ.ΠΟ.ΠΑΙ.Θ**

**Υπεύθυνη του έργου: Μαρία Γελαστοπούλου,
Μ.Εδ. Ειδικής Αγωγής**

**Τεχνική υποστήριξη: Κωνσταντίνος Γκυρτής,
Δρ. Πληροφορικής**

**Καλλιτεχνική επιμέλεια εξωφύλλου: Σπύρος Σιάκας και
Νίκος Γεωργίου**

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

Για συμπλήρωση και διόρθωση των στοιχείων που υπάρχουν στις σελ. 5-12 και 60-63 της Λατινικής Γραμματικής του Α. Τζαρτζάνου αναφέρουμε τα εξής:

I. Το αλφάβητο και η προφορά των γραμμάτων

1. Στα τέλη του 1ου αιώνα π.Χ το αλφάβητο της λατινικής περιλάμβανε 23 κεφαλαία γράμματα. Στον πίνακα της Γραμματικής δεν υπάρχει το K(κα) (βλ. τη λέξη Kalendae)· επίσης στη θέση των συμβόλων u(U) και v(V) το αλφάβητο της κλασικής λατινικής είχε μόνο ένα, το V(U) (ου): VIDEO (UIDEO), VRO (URO). Το σύμβολο v χρησιμοποιήθηκε το 16ο αιώνα για να ξεχωρίζει ο ήχος του ημιφώνου (video) από τον ήχο του φωνήεντος (ultimus). Τότε μπήκε σε χρήση και το j (J, γιοτ), για να αποδοθεί ο ήχος του ημιφώνου i: iacio (jacio). Το j δε χρησιμοποιείται πια στις εκδόσεις των λατινικών κειμένων.

2. Η προφορά του c(C) ως τσε και του ti ως τσι είναι λανθασμένα.

II. Ο συλλαβισμός

1. Το σύμφωνο ή το φωνήεν που ακολουθεί μετά από άλλο φωνήεν συλλαβίζεται με την επόμενη συλλαβή. Π.χ. ca-do, ru-er, (η συλλαβή που καταλήγει σε φωνήεν λέγεται ανοιχτή).

2. Τα δύο σύμφωνα χωρίζονται και πάνε με την προηγούμενη και την επόμενη συλλαβή. Π.χ. ag-men, lec-tus (η συλλαβή που καταλήγει σε σύμφωνο λέγεται κλειστή).

3. Από τρία σύμφωνα τα δύο πρώτα συλλαβίζονται με την προηγούμενη συλλαβή και το τελευταίο με την επόμενη. Π.χ. comp- tus, ins- tar.

4. Το σύμπλεγμα qu δε χωρίζεται, γιατί στην ουσία αποτελεί ένα σύμφωνο που εναλλάσσεται με το c (π.χ. se- quor, se- cū- tus). Το σύμπλεγμα qu λογαριάζεται ως ένα σύμφωνο όταν προηγείται το h (π.χ. anguis)· στις άλλες περιπτώσεις λογαριάζεται ως μία συλλαβή (π.χ. ar- qu- o). Το i ανάμεσα σε δύο φωνήεντα ηχούσε ως διπλός φθόγγος (ii)· κανονικά λοιπόν χωρίζουμε mai- ia. Το σύμπλεγμα άφωνο + υγρό δε χωρίζεται, π.χ. fe- bris, spec- trum. Οι σύνθετες λέξεις χωρίζονται στα συνθετικά τους, π.χ. prod- esse.

III. Ο τονισμός

1. Η λήγουσα τονίζεται σπάνια και μόνο στις περιπτώσεις που το τελικό φωνήεν έχει πάθει αποκοπή (illíc < illīce· addúc < addūce) ή συγκοπή (Arpinás < *Arpinātis).

2. Στην περίπτωση των δευτερόκλιτων κύριων ονομάτων που στη γενική του ενικού και στην κλητική συναιρούν τα ii σε i ο τόνος παραμένει στην παραλήγουσα και όταν είναι βραχύχρονη (Vergīli < Vergīlii).

IV. Η έγκλιση του τόνου

Τονίζουμε πάντοτε mensáque (ονομ.) mensāque (αφαιρ.) filiúsque. Στην πρώτη περίπτωση ο κανόνας της μακράς παραλήγουσας παραβιάζεται μόνο φαινομενικά: ο κανόνας αυτός αφορά τον τονισμό της

λέξης, ενώ εδώ πρόκειται για σύμπλεγμα της λέξης με ένα εγκλιτικό (έγκλιση του τόνου).

V. Τα ονόματα της λατινικής

1. Από τις οκτώ πτώσεις που είχε η Ινδοευρωπαϊκή – η γλώσσα από την οποία προέρχονται η ελληνική, η λατινική κ.ά – η ελληνική διατήρησε πέντε πτώσεις και η λατινική έξι. Η επιπλέον πτώση της λατινικής είναι η αφαιρετική. Ορισμένες χρήσεις της αφαιρετικής αντιστοιχούν σε χρήσεις της γενικής ή της δοτικής της ελληνικής.
2. Η λατινική διαθέτει πέντε κλίσεις. Η πρώτη (χαρακτ. -a-) και η δεύτερη (χαρακτ. -o-) αντιστοιχούν προς την πρώτη και τη δεύτερη κλίση της ελληνικής. Η τρίτη (χαρακτ. -i- ή σύμφωνο) και η τέταρτη (χαρακτ. -u-) αντιστοιχούν προς την τρίτη κλίση της ελληνικής. Ιδιαίτερη περίπτωση αποτελεί μόνο η πέμπτη κλίση, που άλλωστε είναι πολύ φτωχή σε ουσιαστικά.
3. Για το γένος των ουσιαστικών ισχύουν οι εξής κανόνες ανεξάρτητα από την κλίση: αρσενικά είναι τα ονόματα που δηλώνουν αρσενικά πρόσωπα, και τα ονόματα των εθνών, των μηνών, των ποταμών και των ανέμων· θηλυκά είναι όσα δηλώνουν θηλυκά πρόσωπα, και τα ονόματα των φυτών, των νησιών, των πόλεων και των χωρών.

VI. Τα ρήματα της λατινικής

Ενώ τα ρήματα της ελληνικής ταξινομούνται στη συζυγία των θεματικών (σε -ω) και των αθέματων (σε -μι), στη λατινική, εκτός από ελάχιστα λείψανα, δεν υπάρχουν αθέματα ρήματα. Τα θεματικά (ρήματα σε -ō) διακρίνονται σε τέσσερις συζυγίες, που τις ξεχωρίζουμε

από το χαρακτήρα: την πρώτη σε -ā-, τη δεύτερη σε -ē-, την τρίτη σε σύμφωνο (με συνδετικό φωνήεν το -ĕ-) και την τέταρτη σε -ī-. Ως προς το σχηματισμό, ορισμένοι χρόνοι σχηματίζονται από το ενεστωτικό θέμα, άλλοι από το θέμα του παρακειμένου και άλλοι από το θέμα του σουπίνου.

VII. Η λατινική μετάπτωση

Βραχύχρονο φωνήεν σε συλλαβή που βρίσκεται στην αρχή ή στο τέλος της λέξης «κλείνει» σε i ή σε u όταν με την κλίση, τη σύνθεση ή την παραγωγή βρεθεί μέσα στη λέξη και σε ανοιχτή συλλαβή· π.χ. carūt: ca-rĭ-tis · discĕ: dis-cĭ-te · fācio: con-fĭ-ci-o · mĕdius: di-mĭ-di-us. Σε κλειστή συλλαβή και κάτω από τις ίδιες συνθήκες το «κλείσιμο» του βραχύχρονου φωνήεντος σταματάει στη βαθμίδα e· π.χ. fāctus: con-fĕc-tus. Ο κανόνας αυτός, αν και παρουσιάζει αρκετές αποκλίσεις, είναι εντούτοις αναγκαίος για να κατανοήσουμε τέτοιου είδους αλλοιώσεις των βραχύχρονων φωνηέντων. Αποτελεί ιδιομορφία της λατινικής και είναι γνωστός ως **λατινική μετάπτωση**.

VIII. Η σειρά των λέξεων στη λατινική

1. Όταν γράφουμε χωρίς έμφαση, η συνηθισμένη διάταξη των λέξεων έχει πρώτο το υποκείμενο και τελευταίο το κατηγορημα. Ανάμεσα στο υποκείμενο και στο κατηγορημα τοποθετούμε τους υπόλοιπους όρους της πρότασης με την εξής σειρά: μετά το υποκείμενο τοποθετούμε τους όρους που το προσδιορίζουν (επίθετα, ουσιαστικά κτλ.)· πριν από το κατηγορημα τοποθετούμε όσους όρους εξαρτιώνται από αυτό ή συνδέονται μαζί του (αντικείμενα, εμπρόθετους και επιρρηματικούς προσδιορισμούς

κτλ.). Τέλος, πριν από το υποκείμενο τοποθετούμε τις λέξεις εκείνες που συνδέουν τη συγκεκριμένη πρόταση με την προηγούμενη· π.χ. *Postero die* (αφαιρετική του χρόνου) *Labiēnus* (υποκ.) *vir magnā belli peritiā* (παράθεση) *Aeduis* (έμμ. αντ.) *equitātum* (άμ. αντ.) *auxilio* (δοτ. του σκοπού) *quam celerrime* (επιρρ. προσδ.) *mittit* (ρήμα) (την επομένη ημέρα ο Λαβιηνός, που ήταν άνδρας πολύ εμπειροπόλεμος, στέλνει όσο γίνεται πιο γρήγορα το ιππικό για να βοηθήσει τους Αιδούους).

2. Η αρχή και το τέλος είναι οι πιο σημαντικές θέσεις της πρότασης από συντακτική άποψη. Για να τονίσουμε ιδιαίτερα μια λέξη, αρκεί να την τοποθετήσουμε σε μίαν από τις δύο αυτές θέσεις. Με την ίδια λογική, μπορούμε να προσδώσουμε έμφαση στο υποκείμενο και στο κατηγορήμα, αν εναλλάξουμε τις θέσεις τους. Στις παρακάτω προτάσεις η έμφαση που δέχεται το αντικείμενο *te* κλιμακώνεται από τη μια πρόταση στην άλλη:

omnes te amant: συνηθισμένη διάταξη

te omnes amant: μεγαλύτερη έμφαση

te amant omnes: ακόμα μεγαλύτερη έμφαση.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

(Οι αριθμοί παραπέμπουν στα μαθήματα· Π = Παρατηρήσεις στο αντίστοιχο μάθημα· Α = Ασκήσεις στο αντί-στοιχο μάθημα· Ε = «Επιμύθιο» στο τέλος του κάθε μαθήματος)

a, ab (προθ. + αφ.) = από 11,15Π

abdo, -didi, -ditum, -dēre, 3 = κρύβω 17,20

abeo, -īvi (abii), -itum, -īre = φεύγω 21

abhinc (χρον. επίρρ.) = εδώ και 41

abicio, -iēcī, -iectum, -icēre 3* = πετάω κάτι μακριά 45
καταθέτω (τα όπλα) 34

abstineo, -tinui, -tentum, -tinēre, 2 = απέχω από 31

absum, afui, abesse = απουσιάζω 18,21 · απέχω 47Π

ac = atque (σύνδ. συμπλεκτ.) = και 13,15

accēdo, -cessi, -cessum, -cedēre, 3 =

πλησιάζω·προστίθεμαι, συνοδεύω 32· συμβαίνω 29Ε

accendo, -cendi, -censum, -

cendēre, 3 = καίω, κάνω θυσία 21Ε

accido, -cidi, -cidēre, 3 (ad + cado) = πέφτω κάτω·

accidit συμβαίνει 12

accipio, -cēpi, -ceptum, -cipēre, 3* (ad + capio)=

(υπο)δέχομαι 10· μαθαίνω 24

Accius-ii (i) = ο Άκκιος 27

accumbo, -cubui, -cubitum, -cumbēre, 3 = είμαι

αναγερμένος 34Ε

accusātor -ōris (αρσ.) = κατήγορος 30

accūso, 1 = κατηγορώ 29Π

acer -cris -cre = οξύς 8Π

acerbus -a -um = δυσάρεστος στη γεύση, πικρός, άγουρος 27

Acerra -ae = ο Ακέρρας 16^E
acies -ēi = παραταγμένος στρατός· μάχη 36
Actiācus -a -um = Ακτιακός 14
ad (προθ + αιτ.) προς 2· δίπλα, κοντά σε 8
addūco, -duxi, - ductum -ducĕre, 3 = οδηγώ (κάπου, προς) 18,20· παρακινώ 17Π
adĕdo, -ēdi, -ēsum, -edĕre, 3 = μισοτρώγω 50E
adeo, -ii, -itum, -īre = πλησιάζω 45
adfero βλ. affero
adficio βλ. afficio
a(d)gnosco -gnōvi, -gnitum, -gnosĕre, 3 = αναγνωρίζω 20
adhaeresco -haesi, -haesum, -haerescĕre, 3 = προσκολλιέμαι,καρφώνομαι 45
adhortor, αποθ. 1 προτρέπω 45
adhūc (επίρρ.) = μέχρι τώρα (τότε) 29
adimo, -ēmī -emptum, -imĕre, 3 (ad + emo· + αιτ. και δοτ.) = αφαιρώ 9
aditus -us (αρσ.) = προσέγγιση 13
adiumentum -ī = βοήθεια 30
adligo, 1 = δένω (σε κάτι) 3
administro, 1 = διαχειρίζομαι 32
admiratio -ōnis (θηλ.) = θαυμασμός, κατάπληξη 48
admīror, αποθ. 1 = θαυμάζω 34
admitto, -mīsi, -missum, -mittĕre, 3 = αφήνω κάποιον να περάσει, δέχομαι 48
admodum (επίρρ.) = πάρα πολύ 12
admoneo, -monuī, -monitum, -monĕre, 2 = συμβουλεύω 7
adporto, 1 = φέρνω (κάπου) 8
adsum, -fui, -esse = είμαι παρών· έρχομαι 45
adulescens -ntis (αρσ. και θηλ.) = νεαρός -ή 31
advenio, -vĕni, -ventum, -venĭre, 4 = φθάνω 9A

advento, 1 = πλησιάζω 7
adversarius -ii = αντίπαλος, εχθρός 13
adversus (προθ. + αιτ.) = εναντίον 13
adversus -a -um = αντίξοος 1
advolo, 1 = καταφθάνω πετώντας· ορμώ 3
aeger -gra -grum = άρρωστος 8E
aegrōto,1 = είμαι άρρωστος 23
Aemiliānus -i = ο Αιμιλιανός 15E
Aemilius βλ. Paulus
Aenēas -ae = ο Αινείας 2,10
aequitas -ātis = ισότητα, δικαιοσύνη 6
aeque (επίρρ.) = εξίσου, το ίδιο 50·
aeque atque (ac) = το ίδιο όπως 41Π
aequus -a um = ίσος, δίκαιος 21,49
aerarium -ii (i) = το δημόσιο ταμείο 35
aes, aeris (ουδ.) = χαλκός, μπρούντζος 39· χρήματα 35
Aesōpus -i = ο Αίσωπος 28
aestimo, 1 = εκτιμώ, υπολογίζω 29Π
aestivus -a -um = καλοκαιρινός 7^E
aetas -ātis = ηλικία 20· εποχή 41
Aethiopia -ae = η Αιθιοπία, 3
Afer -fri = ο Άφρος 34E
Afer -fri: Domitius Afer = ο Δομίτιος Άφρος 41E
affero (adfero), -tuli, -lātum, -ferre, 3 φέρνω·
προσφέρω 10Π
afficio, -fēcī, -fectum, -ficēre, 3* (ad+ facio) =
περιβάλλω·
supplicio capitis afficio θανατώνω 14
Africa -ae = η Αφρική 2
Africānus -i βλ. Scipio
ager -gri = αγρός 5
agmen -inis (ουδ.) = άγημα, στρατός 40

ago, ēgi, actum, agĕre, 3 =κάνω 23· οδηγώ (ἄγω)
agricultūra -ae = γεωργία 15
Agrippa βλ. Menēnius Agrippa
Aiax -ācis = ο Αίαντας 13E
aio (ρήμ. ελλειπτ.) = λέγω 27
alacer -cris -cre = ζωηρός, πρόθυμος 13
Alba Longa = η Άλβα Λόγγα 10
albus -a -um = άσπρος
aliēnus -a -um = ξένος 30E
aliquando (επίρρ.) = κάποτε 31
aliquis -id (ουσ.), aliqui -a -od (επιθ.) (αντ. αόρ.) = κάποιος, κάτι 8
aliquot (αντ. αόρ. άκλ.) = μερικοί 47
aliter (επίρρ.) διαφορετικά 41Π
alius -a -ud (αντ. επίθ.) = άλλος (από πολλούς) 17
Allia -ae = ο Αλίας, ποταμός της Ιταλίας 21
alligo, 1 = δένω 3E
alo, alui, alitum (altum), alĕre, 3 = (εκ)τρέφω 42
Alpes -ium = οι Άλπεις 11
alter -era -erum (αντ. επίθ.)= ο άλλος, ο ένας (από δύο άτομα) 19
amabilis -is -e = αξιαγάπητος 26
amanter (επίρρ.) = με αγάπη 26
ambitiōsus -a -um = φιλόδοξος
ambitiōsissime = με πολλή φιλοδοξία 41E
ambulo, 1 = περπατώ 27E
amentum -ī = ιμάντας, λουρί 45
amīca -ae = φίλη 1
amicitia -ae = φιλία, συμμαχία 4
amīcus -ī= φίλος 26
amitto, -mīsi, -missum, -mittĕre, 3 = χάνω 13
amo, 1 = αγαπώ 12
amor -ōris (αρσ.) = αγάπη 49

**amoveo, -mōvi, -motum, -movēre, 2 = απομακρύνω
18**

an (ερωτ. μόριο) = αν, ή 44Π

ancilla -ae= υπηρέτρια 24

Anchises -ae = ο Αγχίσης 2

Andromeda -ae = η Ανδρομέδα, 3

anilis -is -e = γεροντικός 26

**animadverto, -verti, -versum, -vertēre, 3 = παρατηρώ
12·**

animadverto in aliquem = τιμωρώ κάποιον 42

animal -ālis (ουδ.) = ζώο 8Π

animus -i = ψυχή 5

annus -i = έτος 4,10

**ante (1) (πρόθ. με αιτ.) = προ, πριν 25·(2) (επίρρ.) =
προηγούμενως**

antecello, -cellere, 3 = ξεπερνώ κάποιον σε κάτι 31

**anterpono, -posui, -positum, -ponere, 3 (+ αιτ. και δοτ.)
προκρίνω, βάζω κάτι πάνω από κάτι άλλο 46**

antequam (χρον. σύνδ.) = προτού να 38Π

antiquitas -ātis (θηλ.) = αρχαιότητα 4,41

antiquus -a -um = αρχαίος 4,41

Antōnius -ii (i): M. Antōnius = ο Μάρκος Αντώνιος 14

Antōnius -ii (i): C. Antōnius = ο Γάιος Αντώνιος 19

appello, 1 = ονομάζω 10

aper, apri = κάπρος, αγριογούρουνο 8

aperio, -rui, -rtum, -īre, 4 ανοίγω· αποκαλύπτω 9

aperte (επίρρ.) = ανοικτά 24

appareo, -parui, -paritum, -parere, 2 = εμφανίζομαι 14

appendo, -pendi, -pensum, -pendere, 3 = ζυγίζω 21

appropinquo (adpropinquo), 1 = πλησιάζω 16,10Π

aptus -a -um = επιτήδειος, κατάλληλος 32Π

apud (πρόθ. + αιτ.) = σε, κοντά 4

Aquilo -ōnis (αρσ.) = ο βοριάς 11E

ara -ae = βωμός 21E
arbitror, αποθ. 1 = νομίζω πιστεύω 15
arbor -oris (θηλ.) = δένδρο 25
Ardea -ae = η Αρδέα, πόλη του Λατίου 21
ardor -ōris (αρσ.) = πάθος 33
arma -ōrum (μόνο πληθ.) = όπλα 16
armātus -a -um = οπλισμένος· στον πόλεμο 33
Arria -ae = η Αρρία 23
ars, artis (θηλ.) = τέχνη 13,6Π·
artes liberāles = ελευθέρια σπουδές 13
arx, arcis (θ.) = ακρόπολη 21Π
Arverni -ōrum = οι Αρβέρνοι, έθνος της Γαλατίας 16
ascendo, ascendi, ascensum, ascendere, 3 = ανεβαίνω 23
Asia -ae = η Ασία 28
aspicio, -spexi, -spectum, -spicere, 3* = κοιτάζω 14
assideo, -sēdi, -sessum, -sidere, (ad + sedeo) 2 = κάθομαι (δίπλα) 36
assidue (επίρρ.) = συνέχεια 32E
at (σύνδ. αντιθ.) = αλλά 43
Athēnae -ārum = η Αθήνα 14
Atilius βλ. Rēgulus
atque, ac (σύνδ. συμπλ.) = και 9
atqui (σύνδ. αντιθ.) = κι όμως 25
Atreus -i = ο Ατρέας 27
Atticus -i = ο Αττικός 44E
auctoritas -ātis (θηλ.) = κύρος, επιρροή 42
audacia -ae = τόλμη 4· θράσος 28
audax -ācis = θρασύς 35Π
audeo, ausus sum, audere, ημιαπ. 2 = τολμώ 40
audio, 4 = ακούω, πληροφορούμαι 7,9Π
augeo, auxi, auctum, augere, 2 = αυξάνω 49Π
augur -uris (αρσ.) = οιωνοσκόπος 40

Augustus -i = ο Αύγουστος 10
auris -is (θηλ.) = αυτί 7Π
aurum -i = χρυσάφι 21,36
auspicium -ii (i) = ορنيθομαντεία, οιωνός 35^E
aut (σύνδ. διαζ.) ή **aut ... aut** = είτε ... είτε 17
autem (σύνδ. αντιθ.) = πάλι, εξάλλου 19
auxilium -ii (i) = βοήθεια
avaritia -ae = πλεονεξία, απληστία 4
ave! = χαίρει! 29
aversus -a -um (μτχ. παθ. πρκ. του *averto*) =
γυρισμένος ανάποδα 18
averto, -verti, -versum, -vertēre, 3 = βγάζω κάποιον
από το δρόμο του 39
avis -is (θηλ.) = πουλί 29

barbarus -a -um = βάρβαρος 1
beāte (επίρρ.) = ευτυχισμένα
Belgae -ārum = οι Βέλγοι, η χώρα των Βέλγων 7
bellum -i = πόλεμος 4
bellus -a -um = καλός, ωραίος 5E
belua -ae = άγριο ζώο, κήτος 3
bene (επίρρ.) = καλά 23
beneficium -ii (i) = ευεργεσία 4·
benevolentia -ae = εύνοια, ευμένεια, καλή θέληση 44
bibo, bibi, -ēre, 3 = πίνω 4^E
bibliopōla -ae (αρσ.) = βιβλιοπώλης 45E
bini -ae -a (διανεμ. αριθμ.) = ανά δύο 27E
bonus -a -um = καλός 6,27Π·
boni -ōrum = οι καλοί πολίτες 22
bos, bovis (αρσ. και θ.) = βόδι 18
Brennus -i = ο Βρέννος 21
brevis -is -e = σύντομος 8Π

breviter (επίρρ.) σύντομα, με λίγα λόγια 26Π

Brutus: L. Iunius Brutus = ο Λεύκιος Ιούνιος Βρούτος 9,22

Brutus: M. Iunius Brutus = ο Μάρκος Ιούνιος Βρούτος 49

Cacus -i = ο Κάκος 18

cado, cecidi, casum, cadere, 3 = πέφτω 20Π,43

Caecilia -ae = η Καικιλία 38

Caeciliānus -i = ο Καικιλιανός 5E

Caecina -ae βλ. Paetus

caedes -is (θηλ.) = σφαγή 7

Caediciānus -i = ο Καιδικιανός 34^E

caedo, cecidi, caesum, caedere, 3 = κόβω 20Π

caelum -i = ουρανός 10

Caesar -aris: C. Iulius Caesar = ο Γάιος Ιούλιος Καίσαρας 7,33

Caesar -aris: Caesar Augustus = ο Καίσαρας Αύγουστος 10

calcar -āris = σπηρούνι 8Π

calceus -i = (υ)πόδημα, μποτίνι 3

Caligula -ae = ο Καλιγούλας 20

calix -icis (αρσ.) = ποτήρι 4E

calvus -a -um = φαλακρός 47

Camillus -i: M. Furius Camillus = ο Μάρκος Φούριος Κάμιλλος 21,22

Campania -ae = η Καμπανία 5

campus -i = πεδιάδα 49Π

Cannae -ārum = οι Κάννες 11

Cannensis -is -e = των Καννών, από τις Κάννες 11

canthus -i = κανθός (σιδερένιο στεφάνι τροχού) 33^E

canis -is = σκύλος 43Π

canus -a -um = άσπρος·ασπρομάλλης 47

capillus -ī και **capilli -ōrum** = τα μαλλιά 3E
capio, cēpi, captum, capere, 3* = πιάνω 8,14Π·
συλλαμβάνω 34
Capitōlium -ii (i) = το Καπιτώλιο, 21
captivus -a -um = αιχμάλωτος 43
caput -itis (ουδ.) = κεφάλι· θανατική ποινή 14
carcer -eris (αρσ.) = φυλακή 19
caritas -ātis (θ.) = αγάπη, στοργή 44
carmen -inis (ουδ.) = ποίημα 9E
caro, carnis (θηλ.) = κρέας 15
Carthāgo -inis = η Καρχηδόνα 25
Carthaginiensis -is -e = Καρχηδόνιος (-ακός) 11
carus -a -um = αγαπητός 46
caseus -ī = τυρί 15
Cassiope -es = η Κασσιόπη 3
Cassius -ii (i): C. Cassius = ο Γάιος Κάσσιος 28E
Cassius -ii (i): Cassius
Parmensis = ο Κάσσιος από την Πάρμα 14
castra -ōrum (μόνο πληθ.) = το στρατόπεδο 7
casus -us = τυχαίο, απροσδόκητο γεγονός ή
περιστατικό 20,37·
casu = κατά τύχη 45
catellus -ī = σκυλάκι 12
Catilīna -ae: L. Sergius
Catilīna = ο Λεύκιος Σέργιος Κατιλίνας 19
catillus -ī = πιάτο 36
Cato -ōnis: M. Porcius Cato
Censōrius = ο Μάρκος Πόρκιος Κάτωνας ο Τιμητής 25
cauda -ae = ουρά 18
causa -ae = αιτία 17
causidicus -ī = δικηγόρος 38E
cavea -ae = κλουβί 35E

caveo, cavi, cautum, cavēre, 2 = προσέχω, φυλάγομαι 7,25

Cēpheus -i = ο Κηφέας 3

cēra -ae = κερι 8

cedo, cessi, cessum, cedēre, 3 = παραχωρώ 38

celer -eris -ere = γρήγορος 8Π,40

celeriter (επίρρ.) = γρήγορα 45

Celtiberia -ae = η Κελτιβηρία 10A

cena -ae = δείπνο 23A, 26E

ceno, 1 = δειπνώ, γευματίζω 36

censeo, censui, censum, censēre, 2 = πιστεύω, νομίζω 46

centum (αριθμ.) = εκατό 11E

cerno, crēvi, cretum*, cernēre, 3 διακρίνω 16· κρίνω, αποφασίζω

certāmen -inis = αγώνας, μάχη 31

certe (επίρρ.) = βέβαια 43Π

certo, 1 = (συν)αγωνίζομαι 4

certus -a -um = βέβαιος, σίγουρος 49

cerva -ae = ελάφι 48

cervīces -um (θηλ.) = τράχηλος, λαιμός 26

Charīnus -i = ο Χαρίνος 3^E

cheragra -ae = χειράγρα («χεράγρα») 31E

cibus -i = τροφή 23

Cicero -ōnis: M. Tullius Cicero = ο Μάρκος Τύλλιος Κικέρωνας 19

Cicero -ōnis: Q. Tullius Cicero = ο Κόιντος Τύλλιος Κικέρωνας 45

Cinna -ae = ο Κίννας 9E

circumdo, -dēdi, -dātum, -dāre, 1 = περιβάλλω, τυλίγω 6E

circumsedeo, -sēdi, -sessum, -sedēre, 2 = περικυκλώνω 40

cito (επίρρ.) = γρήγορα 26E
civis, civis (αρσ.) = πολίτης
civilis -is -e = εμφύλιος 33
civitas -ātis (θηλ.) = πολιτεία 6
clades -is (θηλ.) = καταστροφή, συντριβή 11
clamo, 1 = φωνάζω 37
clamor-ōris (αρσ.) = κραυγή 49
clarus -a -um = καθαρός, δυνατός 34· ένδοξος 5
Claudius -ii (i) = ο Κλαύδιος 20,23
claudo, clausi, clausum, claudere, 3 = κλείνω 10
clava -ae = ρόπαλο 18
Cleobulus -i = ο Κλεόβουλος 5Π
cocus -i = μάγειρας 15E
coepi, απαρ. coepisse (ρήμ. ελλειπτ.) = άρχισα 18
coetus -us (αρσ.) = συγκέντρωση, συνάθροιση 22
cogitatio -ōnis = σκέψη, λογισμός 8
cogito, 1 = σκέπτομαι, αναλογίζομαι 8,32
cognosco, cognōni, cognitum, cognoscere, 3 = γνωρίζω 24
cogo, coēgi, coactum, cogere, 3 = συγκαλώ 40· εξαναγκάζω 37,15Π
cohibeo, -hibui, -hibitum, -hibere, 2 = συγκρατώ 23
cohors -rtis (θηλ.) = κοόρτη 16
collaudo (conlaudo), 1 = εξυμνώ, επαινώ 10Π
collis -is (αρσ.) = λόφος 7
colloco (conloco), 1 = εγκαθιστώ 7,10Π
collum -i = λαιμός
colo, colui, cultum, colere, 3 = καλλιεργώ, λατρεύω 32· κατοικώ 41· σέβομαι 44
comedo, -ēdi, -ēsum, -edere (-esse), 3 = καταναλώνω, κατασπαταλώ 42E
commilito -ōnis (αρσ.) = συστρατιώτης, σύντροφος 20

comitātus -us (αρσ.) = συντροφιά, παρέα 11E
committo, -mīsi, -missum, -mittĕre, 3 = συνάπτω 35E
commodus -a um = κατάλληλος 32Π
commūnis -is -e = κοινός 17
comparo, 1 = συγκρίνω 3
compello, -puli, -pulsum, -pellĕre, 3 = συγκεντρώνω·
αναγκάζω 10Π
compleo, 2 = συμπληρώνω 11
complector, -plexus sum, -plecti, αποθ. 3 = αγκαλιάζω
26
complexus -us (αρσ.) = αγκάλιασμα, αγκαλιά 12
comprōno, -posui, -positum, -ponĕre, 3 = τελειώνω τον
πόλεμο (**bellum**) με συνθήκη 11
comprehendo, -hendi, -hensum, -hendĕre, 3 =
συλλαμβάνω 16
comprīmo, -pressi, -pressum, -primĕre, 3 =
περιορίζω, χαλιναγωγώ 33
concipio, -cēpi, -ceptum, -cipĕre, 3* (**cum + capio**) =
συλλαμβάνω, πιάνω 14
concito, 1 = ξεσηκώνω 9
concordia -ae = ομόνοια 4
concutio, -cussi, -cussum, -cutĕre, 3* (**cum + quatio**)
= συνταράζω 14
condemno, 1 = καταδικάζω 29Π **condo, -didi, -ditum, -
dĕre, 3** = κτίζω 10
condūco, -dūxi, -ductum, -ducĕre, 3 = νοικιάζω 23
confero, -tuli, -lātum, -ferre, 3 = συγκεντρώνω 35
confīdo, -fīsus sum, -fidĕre, ημιαποθ. 3 =
εμπιστεύομαι, έχω εμπιστοσύνη, στηρίζομαι 25
confirmo, 1 = επιβεβαιώνω 14
conformo, 1 = διαμορφώνω, διαπλάθω 32
confugio, -fūgi, -fugĕre, 3* = καταφεύγω 14
confundo, -fūdi, -fūsum, -fundĕre, 3 = συγχέω·

confūsus -a -um = μπερδεμένος, σε αμηχανία 18
coniungo, -iunxi, -iunctum, -iungere, 3 = συνάπτω 30Π
coniuratio -ōnis (θηλ) = συνωμοσία 42
coniurātus -i = συνωμότης 19Α
coniūro, 1 = συνομωτώ 19
coniunx (coniux) -ugis (αρσ. Και θηλ.) = ο και η σύζυγος 43
congrador, -gressus sum, -grēdi, αποθ. 3* = συγκρούομαι, μονομαχώ 31
congruens -entis = σύμφωνος 38
conlaudo βλ. Collaudo
conloco βλ. Colloco
conloquor, -locūtus sum, -loqui, αποθ. 3 = συζητώ, κουβεντιάζω 48
conor, αποθ. 1 = προσπαθώ 18
conscribo, -scripsi, -scriptum, -scribere, 3 = γράφω 45
conscripti (patres) = οι Συγκλητικοί 50
consecro, 1 = αφιερώνω, προσφέρω 34
consequor, -secūtus sum, -sequi αποθ. 3 = ακολουθώ 19· πετυχαίνω 41
consequitur (απρόσ.) = προκύπτει· συνεπάγεται 46
conservo, 1 = σώζω 40
consīdo, -sēdi, -sessum, -sidere, 3 (cum + sīdo) = κάθομαι («καθίζω τον εαυτό μου») 16
consilium -ii (i) = σκέψη 6· σχέδιο 45,49
consisto, -stiti, -sistere, 3 = συνίσταμαι, βρίσκομαι, περιορίζομαι 15
conspectus -us (αρσ.) = θέα, όψη 43
conspicio, -spexi, -spectum, -spicere, 3* (cum + specio) = βλέπω (πέφτει το βλέμμα μου) 45
constans -ntis = σταθερός 26Α
constantia -ae = εγκαρτέρηση, σταθερότητα 26

constituo, -stitui, -stitūtum -stituēre, 3 =
 αναδιοργανώνω 33· αποφασίζω 45
consuetūdo -inis (θηλ.) = συνήθεια 46Π
consul -is (αρσ.) = ύπατος 9,19
consulo, -sului, -sultum, -sulēre, 3 (+ δοτ. χαρ.) =
 φροντίζω 22
consulto, 1 = φροντίζω για 4
contemno, -tempſi, -temptum, temnēre, 3 = περι-
 φρονώ 36
contendo, -tendi, -tentum, -tendēre, 3 = φιλονικώ 50
contineo, -tinui, -tentum, -tinēre, 2 (cum + teneo) =
 συγκρατώ· στερεώνω 6
continenter (επίρρ.) = με εγκράτεια 30
contingit, -tigit, -tingēre, απρόσ. 3 = συμβαίνει 46Π
continuus -a -um = συνεχής, διαρκής 40E
contra (πρόθ. + αιτ.) = ενάντια, αντίθετα σε 1·
contra (επίρρ.) = αντίθετα 43
contundo, -tudi, -tūsum, -tundēre, 3 = συντρίβω 10
convēnio, -vēni, -ventum, -venire, 4 = ταιριάζω 6E
convertō, -verti, -versum, -vertēre, 3 = γυρίζω
 (κάποιον) προς τα πίσω 18
convīna -ae (αρσ. και θηλ.) = συνδαιτημόνας 5E
coopto, 1 = εκλέγω 10Π
corīae -ārum (μόνον πληθ.) = στρατιωτικές δυνάμεις
 11
cōro -ōnis (= cauro -ōnis) = κάπελας 40E
cornu -us (ουδ.) = κέρατο 13Π
corpus -oris (ουδ.) = σώμα 4
corrumpo, -rūpi, -ruptum, -rumpēre, 3 = διαφθείρω
 35Π
corvus -ī = κόρακας 29
Cotta -ae: Aurēlius Cotta = ο Αυρήλιος Κόττας 50
credo, credidi, creditum, credēre, 3 = πιστεύω 24

creo, 1 = εκλέγω 15
cruciātus -us (αρσ.) = βάσανο 32
crudeliter (επίρρ.) = με σκληρότητα 42
cruentus -a -um = φονικός, αιματηρός 19
cubiculum -i = κρεβατοκάμαρα 23
cultellus -i = μαχαιράκι· ξυράφι, 49
culter -tri (αρσ.) = μαχαίρι 9
cum (σύνδ.) βλ. το Ευρετήριο των γραμματικών και συντακτικών φαινομένων
cum (πρόθ. + αφ.) με
cupide (επίρρ.) = με πάθος 34
cupiditas -ātis (θηλ.) = επιθυμία 31
cupidus -a -um (+ γεν.) = αυτός που επιθυμεί 29
cupio, cupīni (cupīi), cupītum, cupĕre, 3* = επιθυμώ 11,14Π
cur (ερωτ. επίρρ.) = γιατί; 12,43
cura -ae = έγνοια, φροντίδα 1
curia -ae = το κτίριο της Συγκλήτου, το Βουλευτήριο, 25
Curius -ii (i): M. Curius Dentātus = ο Μάνιος Κούριος Δεντάτος 22,36,41
curo, 1 = φροντίζω 4,45
curro, cucurri, cursum, currĕre, 3 = τρέχω 12
custōdia -ae = φυλακή 28

de (πρόθ. + αφ.) = για, από 14
debeo, debuī, debitum, debĕre, 2 (de + habeo) = οφείλω, πρέπει 7
debilis -is -e = αδύναμος, ανάπηρος 39
decerno, -cerpsi, -cerptum, -cerpĕre, 3 = κόβω 25
decet, decuit, decĕre, 2 (απρόσ.) = αρμόζει 46
Decius -ii (i): P. Decius Mus = Ο Πόπλιος Δέκιος Μυς 22

decurro, -cucurri (-curri), -cursum, -currere, 3 =
τρέχω 28 E

dedecus -oris (ουδ.) = ντροπή 30

dedo, -didi, -ditum, -dere, 3 = παραδίδω 16

dedūco, -dūxi, -ductum, -ducere, 3 = οδηγώ, φέρνω
28,37

deinceps (επίρρ.) = στη συνέχεια 27

deinde (επίρρ.) = έπειτα 23

defero, -tuli, -lātum, -ferre, 3 = μεταφέρω 20

deficio, -fēci, -fectum, -ficere, 3* (de + facio) =
χάνομαι, παθαίνω έκλειψη 13

defleo, -flēvi, -flētum, -flēre, 2 = κλαίω, θρηνώ 17A

delectus -a -um = εκλεγμένος 4

deleo, 2 = καταστρέφω, εξολοθρεύω 11· σκοτώνω 3

delictum -i = έγκλημα 9

deligo, -lēgi, -lectum, -ligere, 3 = εκλέγω 9

denique (επίρρ.) = τέλος 2

deplōro, 1 = θρηνώ, κλαίω 1

depōno, -posui, -positum, -ponere, 3 = καταθέτω·
αποβάλλω 25

deporto, 1 = παίρνω μαζί μου 30

deprehendo (deprendo), -prehendi, -prehensum,
-prehendere, 3 = συλλαμβάνω· πιάνω, ανακαλύπτω 47

desero, -serui, -sertum, -serere, 3 = εγκαταλείπω 35

desertor -ōris (αρσ.) = λιποτάκτης 46

desidero, 1 = επιθυμώ, μου λείπει κάτι 1

desilio, -silui, -silire, 4 = πηδών κάτω 15

desisto, -stiti, -sistere, 3 = σταματώ 37

deterreo, -terruī, -territum, -terrere, 2 = αποθαρρύνω
47

deus -i = θεός 3

deverto, -verti, -versum, -vertere, 3 (και devertor,
-verti, -verti, ημιαποθ. 3) = καταλύω (κάπου) 27

dexter -tra -um = δεξιός· **dextra -ae** = το δεξί χέρι 34
diaeta -ae = (θερινή) κατοικία 20
Diāna -ae = η Άρτεμη 8
Diaulus -i = ο Δίαυλος 14 E
dico, dixi, dictum, dicere, 3 = λέγω 12· **-pro aliquo** = μιλάω υπέρ, υποστηρίζω κάποιον
dictator -ōris (αρσ.) = δικτάτορας 21
dictum -i = λόγος 12
Didius βλ. **Gallus**
Dido -ōnis = η Διδώ 2
dies, diēi (αρσ.) = ημέρα 14
difficilis -is -e = δύσκολος 26Π
diffluo, -flūxi, -flūctum, -fluere, 3 = διαρρέω· καταλύομαι 33
dignitas -ātis (θηλ.) = κύρος 33
dignus -a -um = άξιος 26
dilābor, -lapsus sum, -lābi, αποθ. 3 = καταρρέω 33
diligentia -ae = φροντίδα 28
diligo, -lexi, -lectum, -ligere, 3 = αγαπώ 26
dilucide (επίρρ.) = με διαύγεια 41
dimicatio -ōnis (θηλ.) = αγώνας 32
dimico, 1 = αγωνίζομαι 11
Diodōrus -i = ο Διόδωρος 31E
discēdo, -cessi, -cessum, -cedere, 3 = αποχωρώ, σκορπίζομαι 16· φεύγω 17
discipulus -i = μαθητής, βοηθός 11E
disco, didici, discere, 3 = μαθαίνω 29
discrīmen -inis (ουδ.) = κίνδυνος 25
discurro, -curri (-cucurri), -cursum, -currere, 3 = τρέχω εδώ κι εκεί 20
displiceo, -plicui, -plicitum, -plicere, 2 (dis + placeo) = δυσαραεστώ 43E
disputo, 1 = μιλώ για, πραγματεύομαι 13

dissensio -ōnis (θηλ.) = διαφωνία 50
dissentio, -sensi, -sensum, -sentire, 4 = διαφωνώ 50
dissero, -serui, -sertum, -serere, 3 = διαλέγομαι, συζητώ 38E
dissimilis -is -e = ανόμοιος 26Π
dissimulo, 1 = προσποιούμαι ότι δεν 42,47
diu (επίρρ.) = πολύ χρόνο 23· για πολύ καιρό 21
dives -itis = πλούσιος 35Π
divido, divisi, divisum, dividere, 3 = μοιράζω 21
divitiae -arum (μόνον πληθ.) = πλούτη 36
do, dedi, datum, dare, = δίνω 12·
doceo, docui, doctum, docere, 2 = διδάσκω 29· υπο-δεικνύω 48
doleo, dolui, dolitum, dolere, 2 = πονώ 3E
dolor -ōris (αρσ.) = πόνος 9· οργή 28
dolus -i = δόλος 2
domestici -orum (πληθ.) = οι δούλοι του σπιτιού 34
dominus -i = κύριος, αφεντικό 24
Domitius βλ. Afer
domus -us (θηλ.) = σπίτι 13Π,43·
domi (στάση) = στο σπίτι, στην ιδιωτική ζωή 4
domi bellique (militiaeque) = στην ειρήνη και στον πόλεμο
domo (κίνηση από) = από το σπίτι, από την πατρίδα 13Π
domum (κίνηση προς) = στο σπίτι (πατρίδα) 12,13Π
donec (σύνδ. χρον.) = μέχρις ότου, ωςότου 47
dono, 1 = δίνω, δωρίζω 30E
donum -i = δώρο, 34,4Π
dormio, 4 = κοιμάμαι 18
dos, dotis (θηλ.) = προίκα 35
dubito, 1 = αμφιβάλλω 47

**duco, duxi, ductum, ducere, 3 = οδηγώ 38· θεωρώ 32·
εκτιμώ, υπολογίζω 29Π**
**dum (σύνδ. χρον.) = ενώ, την ώρα που 20· μέχρι να 38·
όσο 38**
dumtaxat (επίρρ.) = μόνον, τουλάχιστον 44
duo, duae, duo (αριθμ.) = δύο 9,10
durus -a -um = σκληρός, τραχύς, δύσκαμπτος 27
dux -cis (αρσ. και θηλ.) = αρχηγός, στρατηγός 11,21

ebur -oris (ουδ.) = ελεφαντόδοντο 39
ecce (επίρρ.) = ιδού, να 38E
edico, -dixi, -dictum, -dicere, 3 = διατάζω να 31
edo, ēdi, esum, edere (esse), 3 = τρώγω 35E
effemino, 1 = εκθηλύνω 15
**efficio, -fēci, -fectum, -ficere, 3* (ex + facio) =
κατορθώνω 46· δημιουργώ 39**
effigies -ēi = εικόνα, μορφή, «είδωλο» 14
ego (προσ. αντ.) = εγώ 2Π,8
egredior, -gressus sum, -grēdi, αποθ. 3* = βγαίνω 23
elābor, -lapsus sum, -lābi, αποθ. 3 = (ξε)γλυστρώ 49
elephas -ntis (elephantus -i) = ελέφαντας 11
**emitto, -misi, -missum, -mittere, 3 = αφήνω ελεύθερο
48**
emo, ēmi, emptum, emere, 3 = αγοράζω 29
enascor, -nātus sum, -nasci, αποθ. 3 = φυτρώνω 21E
enim (αιτιολ. σύνδ.) = γιατί 6
Ennius -i = ο Έννιος 24
enoto, 1 = κρατάω σημειώσεις 8
eo (επίρρ.) = εκεί 16· τόσο 41Π
eo, ii, itum, ire = πηγαίνω 28Π
ephippium -ii = εφίππιο, σέλα 15
Ephesus -i = η Έφεσος 28

Epicurēus -a -um = επικούρειος 28
epicus -a -um = επικός 5
epistula -ae = επιστολή 1
eques -itis (αρσ.) = ιππέας 16
equester -stris -stre = ιππικός 15· **proelium equestre**
= ιππομαχία
equidem (επίρρ.) = (εγώ) βέβαια 37
equitātus -us (αρσ.) = ιππικό 16
equus -i = άλογο 15
erga (πρόθ.+ αιτ.) = προς 49
ergo (σύνδ. συμπερ.) = επομένως 41
erro, 1 = περιπλανιέμαι 8· κάνω λάθος 39Π
et (σύνδ. συμπλ.) = και 1
etiam (επίρρ.) = επιπλέον, ακόμη, ακόμη και 17,19
etiamsi (σύνδ. παραχ.) = ακόμη κι αν 37,40Π
etsi (σύνδ. εναντ.) = αν και 8, 21, 40Π
euge (επιφ.) = εύγε 26^E
Euripides -is = ο Ευριπίδης 5Π
Evander -ndri = ο Εύανδρος 18,41
eventus -us (αρσ.) = έκβαση 31,46Π
evertō, -verti, -versum, -vertēre, 3 = καταστρέφω
εντελώς 21
ex (πρόθ. + αφ.) = από 7
excellens -ntis = έξοχος, διακεκριμένος 32
excipio, -cēpi, -ceptum, -cipēre, 3* (**ex + capio**) =
δέχομαι 24E
excito, 1 = (ξε)σηκώνω 14· αποκαθιστώ 33
exclāmo, 1 = αναφωνώ 24
exclūdo, -clūsi, -clūsum, -cludēre, 3 (**ex+claudio**) =
κλείνω απέξω, διώχνω 20
excrucio, 1 = βασανίζω 1
exemplum -i = παράδειγμα 29
exeo, -ii, -itum, -īre, 4 = βγαίνω 35E

exercitus -us (αρσ.) = στρατός 13
exigo, -ēgi, -actum, -igĕre, 3 (**ex + ago**) = εισπράττω
35· απαιτώ 45E
ex(s)ilium -ii (i) = εξορία 21
eximius -a -um = εξαιρετικός 48
existimo, 1 = νομίζω 14
exitus -us (αρσ.) = έκβαση 37
ex(s)pecto, 1 = περιμένω 38
expedio, 4 = απελευθερώνω 11
expello, -puli, -pulsum, -pellĕre, 3 = διώχνω 19
experior, -pertus sum, -perīri, αποθ. 4 = δοκιμάζω 49
expeto, -petīvi (-petii), -petītum, -petĕre, 3 =
επιδιώκω 32
explico, 1 = αναπτύσσω, εκφράζω 39
expugno, 1 = κυριεύω, 2
ex(s)pīro, 1 = πεθαίνω, ξεψυχάω 2
ex(s)ul -is (αρσ. και θηλ.) = εξόριστος 43
exterreo, -terrui, -territum, -terrĕre, 2 = τρομοκρατώ
20
extraho, -traxi, -tractum, -trahĕre, 3 = βγάζω
(τραβώντας), τραβάω έξω 9,20· παρατείνω 47
extrĕmus -a -um = έσχατος 25
ex(s)ulo, 1 = είμαι εξόριστος 1

Fabia -ae = η Φαβία 20E
Fabius -ii (i): Q. Fabius
Maximus Cunctātor = ο Κόιντος Φάβιος Μάξιμος ο
Μελλητής 11
Fabricius -ii (i): C. Fabricius Luscinus = ο Γάιος
Φαβρίκιος Λούσκινος 29,41
facies -ēi = πρόσωπο 14
facilis -is -e = εύκολος 36·

facile (επίρρ.) = εύκολα
facio, fēci, factum, facēre, 3* = κάνω 24, 14Π· εκτιμώ, υπολογίζω 29Π
factum -i = πράξη 21
fallax -ācis = απατηλός 14 A
fallo, fefelli, falsum, fallēre, 3 = εξαπατώ
fallor, falsus sum, falli, 3 = κάνω λάθος 16E
Falernus (ager) = ο Φαλερνός αγρός (περιοχή της Καμπανίας) 11
fames -is (θηλ.) = πείνα 46^E
familia -ae = οικογένεια 30
familiāris -is (αρσ.) = φίλος, γνωστός 17
Fannius -ii (i) = ο Φάννιος 23E
fateor, fassus sum, fatēri, αποθ. 2 = ομολογώ 42
fatum -i = μοίρα, πεπρωμένο 17
febris -is (θηλ.) = πυρετός 11^E
felicitas -ātis (θηλ.) = ευτυχία, καλή τύχη 30
felix -īcis = ευτυχισμένος 35
femina -ae = γυναίκα 9
fero, tuli, latum, ferre = φέρνω 10Π· υπομένω 22·
fertur (γ' πρόσ.) = λέγεται 18
ferox -ōcis = άγριος 8,10
ferrum -i = σίδηρο· σιδερένιο εργαλείο (όπλο) 49
fessus -a -um = κουρασμένος 18
festīno, 1 = βιάζομαι 50E
festīvus -a -um = πρόσχαρος 26
ficus -i και ficus -us (θηλ.) = σύκο 25· συκιά 48E
feteo (foeteo), fetēre, 2 = βρωμάω, μυρίζω άσχημα 16E
Fidentīnus -i = ο Φιδεντίνος 1E
fides -ēi = πίστη 14· εμπιστοσύνη 44· εμπορική πίστη 33

fiducia -ae = εμπιστοσύνη, αυτοπεποίθηση 13· πίστη 44
fidus -a -um = πιστός 44
filia -ae = θυγατέρα 3
filiola -ae = κορούλα 12
filius -ii = γιος 102Π
finġo, finxi, fictum, finġere, 3 = πλάθω, κατασκευάζω 17· **vultum finġo** = προσποιούμαι 17
finis -is (αρσ.) = τέλος 10· σύνορο 43
fio, factus sum, fieri = γίνομαι 16· **fit** (απρόσ.) = συμβαίνει 46
Flaccus -i = ο Φλάκκος 31E
flagitium -ii (i) = όνειδος, ντροπή 30
flumen -inis (ουδ.) = ποτάμι 15
fluvius -ii = ποτάμι 18
focus -i = εστία, φωτιά 36
fons -ntis (αρσ.) = πηγή 6
foras (επίρρ.) = προς τα έξω 18
foris -is (συννηθ. πληθ. **fores-ium**) (θηλ.) = πόρτα 20
fore = απαρ. μέλλ. του **sum** 27
forma -ae = σχήμα, ομορφιά 3
forte (επίρρ.) = τυχαία 34· ίσως 44
fortis -is -e = ανδρείος, δυνατός 22
fortiter (επίρρ.) = γενναία 15^A
fortuītus -a -um = τυχαίος 12
fortūna -ae = τύχη 1
foveo, fovi, fotum, fovēre, 2 = θάλπω, περιβάλλω με αγάπη 5
fretus -a -um (+ αφ.) = αυτός που έχει πεποίθηση, εμπιστοσύνη 18
frigidus -a -um = παγωμένος 15
fructus -us (αρσ.) = καρπός, ωφέλεια, κέρδος 13Π, 22
frugalitas -ātis (θηλ.) = ολιγάρκεια 36

frumentum -i = δημητριακά, σιτάρι 7
frustra (επίρρ.) = μάταια 11
fuga -ae = φυγή 16
fugio, fūgi, fugitum*, fugĕre, 3* = φεύγω 16,14Π·
αποφεύγω 41
fugitivus -i = δραπέτης, φυγάς 28
fugo, 1 = τρέπω σε φυγή 31
fuit = βλ. **sum**
fundamentum -i = θεμέλιο 6
Fundānus -i: C. Minucius Fundānus = ο Γάιος Μινύκιος
Φουνδανός 26
fundo, 1 = θεμελιώνω, ιδρύω 2
fundo, fudi, fusum, fundĕre, 3 = χύνω· τρέπω σε φυγή
35
funero, 1 = κηδεύω 35
funus -eris (ουδ.) = κηδεία 23
furor -ōris (αρσ.) = μανία 37

Gabba -ae = ο Γάββας 37, 39E
Galba -ae: Servius Sulpicius
Galba = ο Σέρβιος Σουλπίκιος Γάλβας 50
Gallus -i: Sulpicius Gallus = ο Σουλπίκιος Γάλλος 13
Gallus -i: Didius Gallus = ο Δίδιος Γάλλος 41E
Galli -ōrum = οι Γαλάτες 21
Gallia -ae = η Γαλατία 11
gaudeo, gavisus sum, gaudĕre* ημιαποθ. 2 = χαίρομαι
3, 24Π
gelidus -a -um = παγωμένος 1
gelo, 1 = παγώνω 11E
gens, gentis (θηλ.) = λαός, έθνος 11
genu -us (ουδ.) = γόνατο
genus -eris (ουδ.) = γένος, καταγωγή 6Π,19
Germāni -ōrum = οι Γερμανοί 15

gero, gessi, gestum, gerere, 3 = – bellum διεξάγω 12.–
rem μάχομαι 16· διοικώ 32
Geryon -ōnis (Geryōnes -ae) = ο Γηρυόνης 18
gigno, genui, genitum, gignere, 3 = γεννώ 27
gladius -ii = ξίφος 16
gloria -ae = δόξα 5
glorior, αποθ. 1 = καυχιέμαι 24E
gracilis -is -e = ραδινός, ισχνός 26Π
gradior, gressus sum, gradi, αποθ. 3* = βαδίζω
14Π,16Π
Graecia -ae = η Ελλάδα 2A
Graecus -i = ο Έλληνας 2
grandis -is -e = μεγάλος 27
gratia -ae = συμφιλίωση 35· χάρη, εύνοια, 44
gratulatio -ōnis (θηλ.) = έκφραση συγχαρητηρίων 30
gratus -a -um = ευχάριστος 28
gravis -is -e = δεινός, σπουδαίος 13E
gravitas -ātis (θηλ.) = σεμνότητα, σοβαρότητα 26
graviter (επίρρ.) = βαριά 19· με σοβαρότητα, με κύρος,
50
grex, gregis (αρσ.) = κοπάδι 18

habeo, habui, habitum, habere, 2 = έχω 3· θεωρώ 5, 15
hamus -i = αγκίστρι 12 E
Hannibal -alis = ο Αννίβας 11
hasta -ae = δόρυ 3
haud (επίρρ.) = non = όχι 44Π
**Hercules -is (i) = ο Ηρακλής 18 **
heres -ēdis (αρσ. και θηλ.) = κληρονόμος 10E
heri (επίρρ.) = χτες 14^A
Hermæum -i = το Ερμαίο 20
hesternus -a -um = χθесινός 16E

heus (επιφ.) = έί! 28E
hiberna -ōrum (μόνον πληθ.) = χειμερινό στρατόπεδο 7
hic, haec, hoc (αντ. δεικτ.) = αυτός 7, 9Π
hiemo, 1 = ξεχειμωνιάζω 7
hiems -emis (θηλ.) = χειμώνας
hinc (επίρρ.) = από εδώ 20
Hispania -ae = η Ισπανία 11
homo -inis (αρσ. και θηλ.) = άνθρωπος 14
Homērus -i = ο Όμηρος 35
honestas -ātis (θηλ.) = τιμή, δόξα 32
honestus -a -um = τιμημένος· ευπρεπής, αξιοπρεπής
41
honōro, 1 = τιμώ 5
honus (honor) -ōris (αρσ.) = τιμή 30
Horatii = οι Οράτιοι 41
horrendus -a -um = φρικτός 14
hortor, αποθ. 1 = παρακινώ, προτρέπω 32Π
hostia -ae = σφάγιο για θυσία 3
hostis -is (αρσ. και θηλ.) = εχθρός 7· αντίπαλος 31
humilis -is -e = ταπεινός 26Π

iaceo, iacui, iacitum*, iacēre, 2 = κείμαι, βρίσκομαι 5
iam (επίρρ.) = πια, κιόλας, ήδη 9, 21
ianua -ae = πόρτα 24
ibi (επίρρ.) = εκεί 2,14
idcirco (επίρρ.) = γι' αυτό (το λόγο) 36^E
idem, eadem, idem (αντ. δεικτ.) = ο ίδιος 14
idoneus -a -um = κατάλληλος 32Π
ignominia -ae = ατιμία, ατίμωση 43E
ignōro, 1 = αγνοώ 23
Ilia -ae = η Ιλία, η Ρέα 10
ille -a -ud (αντ. δεικτ.) = εκείνος 2Π,9
illíc (επίρρ.) = εκεί 21

Illyricum -i = το Ιλλυρικό 23
illustris -is -e = λαμπρός, ένδοξος 13
imāgo -inis (θηλ.) = εικόνα 32
imitor, αποθ. 1 = μιμούμαι, 22
immatūrus -a -um = πρόωρος 43
immensus -a -um = τεράστιος, πολύ μεγάλος 21
immineo, -minēre, 2 = πλησιάζω απειλητικά 42
immortālis -is -e = αθάνατος 22
impedio, 4 = εμποδίζω 47Π
impendo, -pendi, -pensum, -pendere, 3 = ξοδεύω 29
imperātor -ōris (αρσ.) = στρατηγός 13· αυτοκράτορας 20
imperitus -a -um = άπειρος 39
imperium -ii (i) = εξουσία 9,10
impero, 1 (+ δοτ.) = διατάζω 7
impetro, 1 = κατορθώνω κάτι 23
impetus -us (αρσ.) = ορμή 33
impleo, -plēvi, -plētum, -plēre, 2 = συμπληρώνω 26
impōno, -posui, -positum, -ponere, 3 = επιβάλλω 10· βάζω επάνω 10Π· επιβιβάζω 23
importo, 1 = εισάγω, φέρνω μέσα 7
impotens -ntis = ανίκανος να κυριαρχηθεί, αχαλίνωτος 37
improbus -a -um = αχρείος 19
impudens -entis = αναιδής 24
in (πρόθ. + αφ.) = σε (στάση) 1· επίσης δηλώνει χρόνο, κατάσταση, αναφορά, τρόπο κτλ.
in (πρόθ. + αιτ.) = προς (κίνηση) 2· επίσης δηλώνει χρόνο, εναντίωση, τρόπο κτλ.
inauditus -a -um = ανήκουστος, πρωτάκουστος 41
incendo, -cendi, -censum, -cendere, 3 = ανάβω, εξάπτω, ερεθίζω 17Π
incertus -a -um = αβέβαιος 44Π

incipio, -cēpi, -ceptum, -cipĕre, 3* (in + capio)
=αρχίζω 1E

incitamentum -i = ερέθισμα, 8

incito, 1 = παρακινώ κάποιον 29

inclāmo, 1 = φωνάζω 14

incola -ae = κάτοικος 1

incommodum -i = συμφορά 29E

incredibilis -is -e = απίστευτος 17

incumbo, -cubui, -cubitum, -cumbĕre, 3 = στηρίζομαι, πέφτω πάνω σε 13E

inde (επίρρ.) = από εκεί 28

indicium -ii (i) = απόδειξη, τεκμήριο 49

indignor, αποθ. 1 = αγανακτώ 24

indūco, -duxī, -ductum, -ducĕre, 3 = εισάγω· φέρνω κάτι για συζήτηση 47

ineptus -a -um = άκαιρος, ανόητος 36, 41

iners -rtis = νωθρός, άπραγος 15

infeliciter (επίρρ.) = στη δυστυχία 35

infēlix -īcis = δυστυχισμένος 43

infestus -a -um = εχθρικός 18

infīdus -a -um = άπιστος, αβέβαιος, ψεύτικος 44

infirmus -a -um = αδύναμος 4

ingeniōsus -a -um = ευφυής 36E

ingens -ntis = πελώριος, φοβερός 10

ingredior, -gressus sum, -gredi, αποθ. 3* = μπαίνω μέσα, εισέρχομαι, εισβάλλω 43

inhaereo, -haesi, -haesum, -haerĕre, 2 (+ δοτ.) = προσκολλιέμαι, κρεμιέμαι από 26

iniuria -ae = αδικία 1· προσβολή 9^A

iniussu (+ γεν.) = παρά τη διαταγή (κάποιου) 31

innumerabilis -is -e = αμέτρητος 22

inopia -ae = έλλειψη 7· φτώχεια 50

inops -opis (+ γεν.) = αυτός που έχει έλλειψη από κάτι 44

inquam (ρημ. ελλειπτ.) = λέγω 12

inscius -a -um = αυτός που δε γνωρίζει 21Π

insero, -sēvi, -situm, -serēre, 3 = σπείρω, φυτεύω 48^E

insidiātor -ōris = συνωμότης, δολοφόνος 20

insidiae -ārum (μόνον πληθ.) = ενέδρα, δόλος 2

insolens -ntis = ασυνήθιστος 41

instinguo, -stinxi, -stinctum, -stinguēre, 3 = παρορμώ, κατευθύνω 48

instituo, -stitui, -stitūtum, -stituēre, 3 = διδάσκω 29

insto, -stīti, -stāre, 1 = ασκώ πίεση 40

integer -gra -grum = υγιής, αρτιμελής 39

intellegenter (επίρρ.) = με εξυπνάδα 26

intellego (intelligo), -lēxi, -lectum, -legēre, 3 = καταλαβαίνω 41,42

intendo, -tendi, -tentum (-tensum), -tendēre, 3 = κατευθύνομαι 42

inter (πρόθ. + αιτ.) = μεταξύ 4

intercipio, -cēpi, -ceptum, -cipēre, 3* = αρπάζω κάτι πριν φθάσει στον προορισμό του 45

intereo, -ii, -itum, -īre = καταστρέφομαι, εξαφανίζομαι 32E

interest, interfuit, interesse (απρόσ. + γεν.) = (με) ενδιαφέρει 29

interficio, -fēci, -fectum, -ficēre, 3* (inter + facio) = σκοτώνω 9

interimo, -ēmi, -emptum, -imēre, 3 (inter + emo) = εξολοθρεύω 21

interpōno, -posui, -positum, -ponēre, 3 = παρεμβάλλω 43E

interpres -pretis (αρσ. και θηλ.)= ερμηνευτής 6

interrogo, 1 = ρωτώ 8,14· ζητώ τη γνώμη κάποιου 40

intervenio, -vēni, -ventum, -venīre, 4 = παρεμβαίνω, εμφανίζομαι απρόοπτα 47
intra (προθ. + αιτ.) = μέσα
intro, 1 = μπαίνω 23
intromitto, -mīsi, -missum, -mittēre, 3 = βάζω μέσα 34
introrumpo, -rūpi, -ruptum, -rumpēre, 3 = εισβάλλω 48
intueor, -tuitus sum, -tuēri, αποθ. 2 = ατενίζω, κοιτάζω 32
intus (επίρρ.) = μέσα 24
invādo, -vāsi, -vāsum*, -vadēre, 3 = εισχωρώ, καταλαμβάνω, πιάνω 13
invenio, -vēni, -ventum, -venīre, 4 = βρίσκω 9
investigo, 1 = αναζητώ τα ίχνη 28
invītus -a -um = αντίθετος, παρά τη θέληση 21A
ipse, ipsa, ipsum (αντ. δεικτ.– οριστ.) = ο ίδιος 8,9Π· me ipsum = τον εαυτό μου 9
ira -ae = οργή 43
irātus -a -um = οργισμένος 3
is, ea, id (αντ. δεικτ.– επαναλ.) αυτός 4,5Π
iste, ista, istud (αντ. δεικτ.) = αυτός 2E
ita (επίρρ.) = έτσι, τόσο 23
Italia -ae = η Ιταλία 2,5Π,10,11
itaque (σύνδ. συμπερ.) = επομένως, λοιπόν 25
iter, itineris (ουδ.) = πορεία
iterum (επίρρ.) = για δεύτερη φορά, ξανά 12,14
iubeo, iussi, iussum, iubēre 2 = διατάζω 7,15Π
iucundus -a -um = ευχάριστος 27
iudex -icis (αρσ.) = δικαστής 6
iudicium -ii (i) = το δικαστήριο, η δικαιοσύνη 33
iudico, 1 = κρίνω
Iulia -ae = η Ιουλία 47
Iūlus -i = ο Ίουλος 10

Iuno (-ōnis) = η Ήρα 21Π
iuro,1 = ορκίζομαι 18Ε
ius, juris (ουδ.) = το δίκαιο 21· aequo iure =
ακριβοδίκαια
iustitia -ae = δικαιοσύνη 4
iuvenis -is (αρσ. και θηλ.) = νέος 35Π
iuvo, iuvi, iutum, iuvāre, 1 = βοηθώ 4Α

labor -ōris (αρσ.) = μόχθος, ταλαιπωρία 30
lac, lactis (ουδ.) = γάλα 15
laccio, laccio, laccio, laccio, 3 = προκαλώ
κάποιον σε 31
lacrima -ae = δάκρυ 9
laedo, laesi, laesum, laedere, 3 = βλάπτω, προσβάλλω
9
lana -ae = μαλλί 3Ε
languo, languere, 2 = είμαι αδιάθετος 11Ε
lateo, latui, latere, 2 = κρύβομαι 20
Latinus, -a -um = Λατινικός, Λατίνος 31,32
laudo, 1 = επαινώ 30
laus, laudis (θηλ.) = έπαινος 30
Lavinium -ii (i) = το Λαβίνιο 10
lavo, lavi, lautum (lavatum), lavare,1 = πλένω 15
lectito, 1 = διαβάζω συχνά (με προθυμία, με προσοχή)
26
legatio -ōnis (θηλ.) = πρεσβεία 36
legatus -i = διοικητής λεγεώνας 7· ύπαρχος 13·
πρέσβης, απεσταλμένος 16
legio -ōnis (θηλ.) = λεγεώνα 7
lego, legi, lectum, legere, 3 = διαβάζω 27· μαζεύω,
βγάζω 47

Lemonīces -um = οι Λεμόβικες (έθνος της Γαλατίας) 16
Lentuli -ōrum = οι Λέντουλοι 32Ε
lex -gis (θηλ.) = νόμος 6
libellus -i = βιβλίο 1^Ε
libenter (επίρρ.) = πρόθυμα 6
liber -era -erum = ελεύθερος 6
liber -bri = βιβλίο 5
liberālis -is -e = που ταιριάζει σε άνθρωπο ελεύθερο, ελευθέριος 13
liberi -ōrum (μόνο πληθ.) = τα παιδιά («τέκνα») 43
libero, 1 = ελευθερώνω 3
libertas -ātis (θηλ.) = ελευθερία 6
libīdo -inis (θηλ.) = πάθος 33
licet, licuit (licitum est), licēre, 2 (απρόσ.) = επιτρέπεται, είναι δυνατό 8
licet (σύνδ. εναντ. – παραχ.) = αν και· και αν 40
Licinus -i = ο Λίκινος 28
ligneus -a -um = ξύλινος 36
Liternum -i = το Λίτερνο της Καμπανίας 34
litigo, 1 = ενάγω (δικαστ.) 31^Ε
litterae -ārum = τα γράμματα, η λογοτεχνία 32· επιστολή 28
locuples -plētis = πλούσιος 36
locus -i = τόπος 5· σημείο 37
longus -a -um = μακρύς, μακρόχρονος 26
loquor, locūtus sum, loqui, αποθ. 3 = μιλώ 41
Lucretia -ae = η Λουκρητία 9
ludo, lusi, lusum, ludēre, 3 = παίζω 26
lumen -inis (ουδ.) = φως 32
luna -ae = σελήνη 13
lupa -ae = λύκαινα 10
lupus -i = λύκος 43Π
luscus -a -um = μονόφθαλμος 2Ε

Lusitānus -ī = ο Λουζιτανός, κάτοικος της σημερινής Πορτογαλίας 48

lux -cis (θηλ.) = φως· **in lucem** = ως το πρωί 16^E

luxuria -ae = τρυφή, πολυτέλεια 30

madeo, madui, madēre, 2 = είμαι μούσκεμα 40^E

maestus -a -um = περίλυπος 9

magis (επίρρ.) = πιο πολύ

magistra -ae = δασκάλα· σύμβουλος 50

magister -stri = δάσκαλος 5

magistrātus -us = οι αρχές, οι άρχοντες 6,15

magnificus -a -um = μεγαλόπρεπος, γενναιόδωρος 4

magnitūdo -inis (θηλ.) = μέγεθος 14

magnopere (επίρρ.) = πολύ 27Π

magnus -a -um = μεγάλος 8, 2Π, 27Π

mala -ōrum = τα δεινά, οι συμφορές 39

male (επίρρ.) = κακά, άσχημα 1^E

malevolentia -ae = κακοβουλία 50

malevolus -a -um = φθονερός, κακός 29E

malo, malui, malle = προτιμώ 36

malus -a -um = κακός 27Π,50

maneo, mansi, mansum, manēre, 2 = (περι)μένω 43

manes -ium (μόνον πληθ.) = οι ψυχές των νεκρών 26

Manliānus -a -um = του Μανλίου 42

Manlius -ii (i): T. Manlius = ο Τίτος Μάνλιος 31

Manlius -ii (i): C. Manlius = ο Γάιος Μάνλιος 42

manus -us (θηλ.) = χέρι 13Π

Marcella -ae βλ. Minicia

Marcellīnus -ī = ο Μαρκελλίνος 26

mare -is (ουδ.) = θάλασσα 8Π, 35E

Marius -ii (i): C. Marius = ο Γάιος Μάριος 40

marīnus -a -um = θαλάσσιος 3

marītus -i = σύζυγος (ο) 9
marmor -oris (ουδ.) = μάρμαρο 39
Martius -a -um = του (θεού) Άρη 10
materia -ae (**materies -ēi**) =ύλη, υλικό 14Π,39
matertera -ae = θεία (από τη μητέρα) 38
matrimonium -ii (i) = γάμος 38
matronālis -is -e = που ταιριάζει σε δέσποινα (**matrōna**) 26
matūre (επίρρ.) = ώριμα 47
matūrus -a -um = ώριμος 27
maxilla -ae = σαγόني (μάγουλο) 19E
maximus -a -um (υπερθ. του **magnus**) = πάρα πολύ μεγάλος 4
medeor, medēri, αποθ. 2 (+ δοτ.) = γιατρεύω 33
medicus -i (αρσ.) = γιατρός 14E
mehercule (επιφ.) = μα τον Ηρακλή! 35
memorabilis -is -e = αξιομνημόνευτος 39
memoria -ae = μνήμη, υστεροφημία 30
memini, meminisse (ρημ. ελλειπτ.) = θυμάμαι 25
mendacium -ii (i) = ψέμα 47
Menēnius Agrippa = ο Μενήνιος Αγρίππας 35
mens -ntis (θηλ.) = νους 6
mensis -is (αρσ.) = μήνας 28
mentio -ōnis (θηλ.) = μνεία 47
mentior, αποθ. 4 = λέω ψέματα 24
mercātor -ōris (αρσ.) = έμπορος 15,17
mercenarius -ii = μισθωτός εργάτης 35
mereo, merui, meritum, merēre, 2 = αξίζω· (**stipendia**) mereo υπηρετώ στο στρατό 30
meridies -ēi (αρσ.) = μεσημέρι 14Π
merum -i (**vinum**) = ανέρωτο κρασί 16^E
Metellus -i = ο Μέτελλος 38
metuo, metui, metūtum, metuēre, 3 = φοβάμαι 44

metus -us (αρσ.) = φόβος 13
meus -a -um (αντ. κτητ.) = δικός μου 2Π,12
miles -itis (αρσ.) = στρατιώτης 7
militāris -ris -e = στρατιωτικός 16
mille (ακλ.· πληθ. **milia -ium**) = χίλιοι, 29
minax -ācis = απειλητικός 43
Minerva -ae = η Αθηνά 8
Minicia Marcella = η Μινικία Μαρκέλλα 26
minime (επίρρ.) = ελάχιστα, καθόλου 43Π
minimus -a -um (υπερθ. του **parvus**) = ελάχιστος 4
minister -tri = θεράποντας, υπηρέτης 6
minitor, αποθ. 1 = απειλώ 40
minor -us (συγκρ. του **parvus**) 26· **minor natu**
=μικρότερος στην ηλικία 27
minus (επίρρ.) = λιγότερο
mirabilis -is -e = θαυμαστός, παράδοξος, περίεργος 20
miror, αποθ. 1 = θαυμάζω 36
mirus -a -um = θαυμαστός, περίεργος 37E
miser -era -erum = άθλιος, δυστυχής, αξιοθρήνητος 37
miseret, miseruit, miserēre, 2 (απρόσ.) = λυπάμαι 29Π
miseria -ae = δυστυχία 1
miseror, αποθ. 1 = οικτείρω, κλαίω, θρηνώ, 17· λυπάμαι
(κάποιον) 35
Mistyllus -i = ο Μιστύλλος 15E
Mithridātes -is = ο Μιθριδάτης 46^E
mitis -is -e = γινωμένος, γλυκός 27
mitto, misi, missum, mittere, 3 = στέλνω· ρίχνω 13
modeste (επίρρ.) = με σεμνότητα 26
modestus -a -um = σεμνός, κόσμιος 41
modus -i = τρόπος 9
moenia -ium (μόνον πληθ.) = τείχη 10
molior, αποθ. 4 = μηχανεύομαι, σχεδιάζω 49
mollis -is -e = μαλακός 27· επιεικής 42

moneo, monui, monitum, monēre, 2 = συμβουλεύω, καθοδηγώ 45
mons -ntis (αρσ.) = βουνό 6Π,8
monstrum -ī = θέαμα παράξενο και φοβερό 13
monumentum -ī = μνημείο, τάφος 5
mora -ae = χρονοτριβή, καθυστέρηση 38
morior, mortuus sum, mori, αποθ.3* = πεθαίνω 20,14Π, 16Π
mors, mortis (θηλ.) = θάνατος
mortālis -is -e = θνητός 22
mortuus -ī = νεκρός 14
mos, moris (αρσ.) = συνήθεια, έθιμο 38,46Π· mores = ήθη, θεσμοί 10
motus -us (αρσ.) = κίνηση 13
moveo, movi, motum, movēre, 2 = κινώ 3· – arma παίρνω τα όπλα, στασιάζω
nox (επίρρ.) = έπειτα, αργότερα 27
Mucius -ii (i): P. Mucius = ο Πόπλιος Μούκιος 29E
mugio, 4 = μουγκρίζω 18^A
mugītus -us (αρσ.) = μουγκρητό 18
multitūdo -inis (θηλ.) = πλήθος
multo, 1 = τιμωρώ 31
multo (επίρρ.) = πολύ 27Π
multum (επίρρ.) = πολύ 27Π
multus -a -um = πολός 5,27Π
mundus -ī = κόσμος 46
munio, 4 = οχυρώνω 10
munus -eris (ουδ.) = δώρο 12E
Murēna -ae: Licinius Murēna = ο Λικίνιος Μουρήνας 30
murēna -ae = μύραινα (ψάρι) 27E
murus -ī = τοίχος, τείχος· συνήθ. muri -ōrum = τείχη
Mūsa -ae = η Μούσα 1

Naevolus -i = ο Ναίβολος 38 E
nam (σύνδ. αιτ.) = γιατί, διότι, δηλ. 14
narro, 1 = αφηγούμαι
Nasica -ae: P. Cornēlius Scipio Nasica = ο Πόπλιος Κορνήλιος Σκιπίωνας ο Νασικός 24
nascor, natus sum, nasci αποθ. 3 = γεννιέμαι 27
natūra -ae = φύση 37
natus -i = γιος 2· natus -a -um καταγόμενος 31
nauta = ναύτης 1Π
navālis -is -e = ναυτικός 35 E
navicula -ae = πλοιάριο 23
navigo, 1 = πλέω 2
navis -is (θηλ.) = πλοίο 23
nē (σύνδ. ενδοιαστ.) = μήπως 47Π
nē (σύνδ. βουλευτ.) = να μη 45
nē (σύνδ. τελ.) = για να μη 36 – nē (εγκλιτ. ερωτ. μόριο) = μήπως (ή δε μεταφράζεται) 24,43,44
Neapolis -is = η Νεάπολη 5
neque = ή όχι 44Π
necesse (άκλ.) = αναγκαίο, αναπόφευκτο 33
necessitas -ātis (θηλ.) ανάγκη 37
neglego (negligo), neglēxi, neglectum, neglegere, 3 = αδιαφορώ για 22
nego, 1 = αρνούμαι 22Π
nemo (αόρ. αντ.) = κανείς 14
Neptūnus -i = ο Ποσειδώνας 3
neque (nec) (σύνδ. αντιθ.) = ούτε 17, 26, 27
nequeo, nequini, nequire, 4 = δεν μπορώ 37
nequiter (επίρρ.) = άθλια 26^E
Nervii -ōrum = οι Νέρβιοι, η χώρα των Νερβίων 7
nescio, 4 = αγνοώ, δεν ξέρω
neuter -tra -trum (αντ. επίθ.) = ούτε ο ένας ούτε ο άλλος (ούδέτερος) 44

nex, necis (θηλ.) = θάνατος 15
nihil (αόρ. αντ.) = τίποτα 26
nihilum -i = τίποτα 28
nimbus -i = βροχή 40Ε
nimius -a -um = υπερβολικός 25
nisi (σύνδ. υποθ.) = αν δεν 32
nobilis -is -e = ευγενής, αριστοκρατικός 19
nobilitas -ātis = αριστοκρατική καταγωγή 29Α
noceo, nocui, nocitum, nocēre, 2 (+ δοτ.) = βλάπτω 3
nolo, nolui, nolle = δε θέλω, αρνούμαι 25
nomen -inis (ουδ.) = όνομα 10
non = όχι, δεν 2Π
nondum (επίρρ.) = όχι ακόμα 26
nonne (ερωτ. μόριο) = μήπως δεν 43Π
nonnulli -ae -a (αντ. επίθ.) = μερικοί 17
nosmet (-met επίθημα) = εμείς οι ίδιοι 46
noster -stra -strum (αντ. κτητ.) = δικός μας 5Π
notus -a -um = γνωστός 28
novissimus -a -um = πρόσφατος, έσχατος 26
novus -a -um = νέος 2
nox, noctis (θηλ.) = νύκτα 13
nullus -a -um (αντ. επίθ.) = κανείς, καμιά, κανένα 29
num (ερωτ. μόριο) = μήπως 43· αν 44
numerus -i = αριθμός 16
numen -inis (ουδ.) = η βούληση της θεότητας, η θεότητα 46
numquam (επίρρ.) = ποτέ 40
nunc (επίρρ.) = τώρα 24
nuntio, 1 = αναγγέλλω 7
nuper (επίρρ.) = πριν από λίγο, πρόσφατα 14Ε
nuptiālis -is -e = γαμήλιος 38
nutrio, 4 = (ανα)τρέφω 10
nutrix -īcis (θηλ.) = τροφός 26

Nympha -ae = η Νύμφη 3

ob (πρόθ. + αιτ.) = εξαιτίας 13

obfero βλ. **offero**

obicio (**ob** + **iacio**), **-iēcī**, **-iectum**, **-icēre**, 3* = ρίχνω
32· μέμφομαι για 30· προβάλλω αντίρρηση 47

obiurgo, 1 = μαλώνω 49

obsequor, **-secūtus sum**, **-sēqui**, αποθ. 3 (+ δοτ.) =
κάνω το χατίρι κάποιου 37

obsigno, 1 = υπογράφω και σφραγίζω 17

obsolētus -a -um = απαρχαιωμένος 41

obtineo, **-tinui**, **-tentum**, **-tinēre**, 2 (**ob** + **teneo**) =
πετυχαίνω, κατορθώνω 50

obtingit, **-tigit**, **-tingēre**, 3 (απρόσ.) = μου λαχαίνει (ο
κλήρος) να 12

obviam (επίρρ.) = αντίθετα 40·

obviam eo (+ δοτ.) πηγαίνω αντίθετα με 40

obvius -a -um = ενάντιος, αντίθετος 20

occīdo, **-cīdi**, **-cīsum**, **cīdēre**, 3 (**ob** + **caedo**) =
σκοτώνω 16,20Π

occuro, 1 = καταλαμβάνω 17

occurro, **occurri** (**occucurri**), **occursum**, **occurrēre**, 3 =
επιτίθεμαι 16· (+ δοτ.) = πηγαίνω να συναντήσω 29

Octaviānus -i = ο Οκταβιανός 14,29

oculus -i = μάτι 23

odi, **odisse** (ρήμ. ελλειπτ.) = μισώ 43A

offero (**obfero**), **obtuli**, **oblātum**, **obferre** = φέρνω κάτι
(σε κάποιον) 39

officium -ii (i) = καθήκον, έργο, τέχνη 49

oleum -i = λάδι 29

omen -inis (ουδ) = οίωνός 12,38

omnis -is -e (επίθ.) = όλος, ο καθένας 6

opera -ae = εργασία, κόπος 29· **operā** (+ γεν) με τη βοήθεια κάποιου, χάρη σε 31

opes -um (μόνον πληθ.) = δυνάμεις (στρατ. και πολιτ.) 25

Oppiānus-i = ο Οππιανός 8E

Oppius -ii (i): P. Oppius = ο Πόπλιος Όππιος 32^E

oppugno, 1 = πολιορκώ 2

opprimo, -pressi, -pressum, -primēre, 3 (ob + premo) = πιάνω επ' αυτοφώρω 47

optimus -a -um (υπερθ. του bonus) = άριστος 22

ora -ae = ακτή 3

oraculum -i = μαντείο 3

oratio -ōnis (θηλ.) = λόγος ρητορικός 36E

Orcus -i = ο θεός του κάτω κόσμου, ο Πλούτωνας 14

ordo -inis (αρσ.) = τάξη 42

orior, **ortus sum**, **orīri** αποθ. 4 = ανατέλλω· γεννιέμαι, εμφανίζομαι 48

ornamentum -i = στολίδι, διακριτικό 33

ornatrix -trīcis (θηλ.) = κομμώτρια 47

oro, 1 = παρακαλώ 23

ortus -a -um (μτχ. του orior) = καταγόμενος 10

os, **oris** (ουδ.) = στόμα 24E

osculor, αποθ. 1 = φιλώ 34

osculum -i = φιλί 12

ostendo, -tendi, -tentum (tensum), -tendēre, 3 = δείχνω 25

ostium -ii = πόρτα 24

Ovidius -ii (i): P. Ovidius Naso = ο Πόπλιος Οβίδιος Νάσωνας 1,2Π

Pacuvius -ii (i): M. Pacuvius = ο Μάρκος Πακούβιος 27

paedagōgus -i = παιδαγωγός (δούλος) 26

paenitet, paenituit, paenitēre, 2 (γ' πρόσ.) =
μετανιώνω 27, 29Π
paenula -ae = πανωφόρι 39^E
Paetus -ī: Caecīna Paetus = ο Καικίνας Παίτος 23
palma -ae = φοίνικας 21E
par, paris = όμοιος, ίδιος, ίσος 29
parce (επίρρ.) = συγκρατημένα 26
parcus -a -um = οικονόμος, φειδωλός 4
parens -ntis = γονιός 32E
pareo, parui, paritum, parēre 2 = υπακούω 22
pario, pepēri, partum, parēre, 3* = γεννώ 10· κερδίζω
37
pariter (επίρρ.) όμοια 41Π
paro,1 = ετοιμάζω· αποκτώ 4· (+ απαρ.) ετοιμάζομαι να
9
pars, partis (θηλ.) = μέρος 18· **partes -ium** πολιτική
παράταξη 23
parvulus -a -um = μικρούλης
parvus -a -um = μικρός 12,26
passus -us (αρσ.) = βήμα 27E: το ρωμαϊκό ή διπλό
βήμα (μέτρο πέντε ποδών)
pastor -ōris (αρσ.) = βοσκός 18
pater -tris (αρσ.) = πατέρας 9· **patres conscripti** οι
Συγκλητικοί 25,50· πατρίκιοι 35
paternus -a -um = πατρικός 26
patientia -ae = υπομονή 26
patior, passus sum, pati αποθ. 3* = ανέχομαι· υπομένω
14Π, 15Π, 16Π, 43
patria -ae = πατρίδα 2
patrimonium -īi (i) = πατρική περιουσία 42E
Patro -ōnis = ο Πάτρωνας 28
patrōnus -ī = συνήγορος, προστάτης 25E
paucus -a -um = λίγος 14

paulātim (επίρρ.) = λίγο- λίγο 17
Pauliānus -a -um = του Παύλου 13
paulisper (επίρρ.) = για λίγο 38
paulo post = λίγο αργότερα 20
Paulus -i: L. Aemilius Paulus = ο Λεύκιος Αιμίλιος Παύλος 12,13
paupertas -tātis (θηλ.) = φτώχεια 36
pavidus -a -um = έντρομος 11
pac, pacis (θηλ.) = ειρήνη 43A
pectus -oris (ουδ.) = στήθος, καρδιά 41
pecunia -ae = χρήματα 21
Pelasgi -ōrum = οι Πελασγοί 41
pellis -is (θηλ.) = δέρμα 15
penātes -ium (αρσ.) = οι θεοί του σπιτιού· το σπίτι 43
pennātus -a -um = φτερωτός 3
penso, 1 = ζυγίζω 21
per (προθ. + αιτ.) = εξ αιτίας 13Π
percello, -culi, -culsum, -cellere, 3 = ανατρέπω 33
perdo, -didi, -ditum, -dere, 3 = χάνω 9
pereo, -ii, -itum, -ire = χάνομαι, πεθαίνω 12,48
perficio, -fēci, -fectum, -ficere, 3* (per + facio) = κατορθώνω 46Π
pergo, -rexi, -rectum, pergere, 3 (per+ rego) = κατευθύνομαι προς 18
periculum -i = κίνδυνος 4
perimo, -ēmi, -emptum (-emtum), -imere, 3 (per + emo) = σκοτώνω 23E
peritia -ae = εμπειρία, πείρα 29A
perītus -a -um (+ γεν.) = έμπειρος 17
perlego, -lēgi, -lectum, -legere, 3 = διαβάζω μέχρι το τέλος 45
permovēo, -mōni, -mōtum, -movēre, 2 = παρακινώ 31
perpetro, 1 = διαπράττω, κάνω 7

Persa -ae = ο Πέρσης 12
persaere (επίρρ.) πολύ συχνά 23
persedeo, -sēdi, -sessum, -sedēre, 2 = κάθομαι για πολλή ώρα 38
Perses -ae = ο Περσέας (ο βασιλιάς της Μακεδονίας) 12,13
Perseus -i = ο Περσέας (ο ήρωας) 3
perspicuus -a -um = διάφανος 4E
persuadeo, -suāsi, -suāsum, -suadēre, 2 (+ δοτ.) = πείθω 45,48
pertineo, -tinui, -tentum, -tinēre, 2 = αφορώ 37
perturbo, 1 = ταραζώ 17
pervēnio, -vēni, -ventum, -venire, 4 = φθάνω 42
pes, pedis (αρσ.) = πόδι 15
peto, petivi (petii), petitum, petere, 3 = ορμώ· ζητώ 12Π, 31
Phidias -ae = ο Φειδίας 39
Philaenis -idis = η Φιλαινίδα 2E
Philo -ōnis = ο Φίλωνας 18E
philosophia -ae = φιλοσοφία 5A
philosophus -i = φιλόσοφος 46
pietas -ātis (θηλ.) = ευσέβεια, σεβασμός 30
pilum -i = ακόντιο 16
riget, riguit (rigitum est), rigere, 2 (απρόσ.) με ενοχλεί 29Π
Pisaurum -i = το Πίσαυρο, πόλη της Ομβρικής 22
piscātor -ōris (αρσ.) = ο ψαράς 12^E
piscatorius -a -um = ψαράδικος 23
piscis -is (αρσ.) = ψάρι 7E
pius -a -um = ευσεβής 26Π
placeo, placui, placitum, placere, 2 = αρέσω 3· **placet** (απρόσ.) αποφασίζω 35· κρίνω 50
plane (επίρρ.) = καθαρά 41

Plato -ōnis = ο Πλάτωνας 28,35
plebs, plēbis (plēbes -ēi) (θηλ.) = οι πληβείοι 14Π,35
plēnus -a -um = γεμάτος 1
Plinius -ii (i) = **C. Plinius Caecilius Secundus Iunior** = ο Γάιος Πλίνιος Καϊκίλιος Σεκούνδος ο νεότερος 8,26
ploro, 1 = κλαίω 2E
pluit, pluit (pluvit), pluëre, 3 (απρόσ.) = βρέχει 39E
roculum -i = ποτήρι 31Π
rodagra -ae = ποδάγρα 31E
Roeni -ōrum = οι Καρχηδόνιοι 35
roëta -ae = ποιητής 1
polliceor, pollicitus sum, pollicëri, αποθ. 2 = υπόσχομαι
Pomprōnius -ii (i) = ο Πομπώνιος 24E
romum -i = καρπός, οπώρα 27
pondus -eris (ουδ.) = βάρος 36
pono, posui, positum, ponëre, 3 = τοποθετώ 34
Ponticus -a -um = Ποντικός, του Εύξεινου Πόντου 1
Pontiliānus -i = ο Ποντιλιανός 22^E
pontus -i = θάλασσα 2
populor, αποθ. 1 = λεηλατώ 43
populus -i = λαός 10, 2Π
Porcia -ae = η Πορκία 49
porrigo, -rexi, -rectum, -rigëre, 3 (por- + rego)= προσφέρω 31E
porta -ae = πύλη 10
porto,1 = μεταφέρω 2
posco, poscisci, poscëre, 3 = ζητώ 49
positus sum (pono) = είμαι τοποθετημένος, βρίσκομαι 6
possideo, -sēdi, -sessum, -sidëre, 2 = κατέχω 5
possum, potui, posse = μπορώ 6,13,7Π5
post (πρόθ. + αιτ.) = μετά 10

postea (επίρρ.) = μετά 10
posteritas -tātis (θηλ.) = το μέλλον, οι μεταγενέστεροι, η υστεροφημία 22
posterus -a -um = επόμενος 16
postis -is (αρσ.) = παραστάδα 34
postquam (σύνδ. χρον.) = αφού 11
postridie (επίρρ.) = **postero die** την επόμενη ημέρα 48
potestas -ātis (θηλ.) = δύναμη εξουσία 15
potō, potāvi, potātum (potum), potāre, 1 = πίνω 46E
praebēo, praebui, praebitum, praebēre, 2 (prae + habeo)= παρέχω, προσφέρω 36
praiceps -cipitis = αυτός που πέφτει με το κεφάλι, που γκρεμίζεται 39
praceptor -ōris (αρσ.) = δάσκαλος 26
praecipio, -cēpi, -ceptum, -cipĕre (prae + capio), 3* = καθοδηγώ 48
praecīlārus -a -um = περίλαμπρος 12
praecox -ōcis = πρώιμος 25
praeda -ae = λεία 21
praedīco, 1 = διακηρύσσω 17
praedo -ōnis (αρσ.) = ληστής 34
praefectus -i = αξιωματούχος, αξιωματικός 43E
praeripio, -ripiui, -reptum, -ripĕre (prae + rapio), 3* = αρπάζω 49
praesens -ntis = παρών· τωρινός, της στιγμής 22
praesertim = (επίρρ.) κύρια, ιδιαίτερα 35Π
praesidium -ii (i) = φρουρά 34· στήριγμα 33
praesum, -fui, -esse = προΐσταμαι, έχω την αρχηγία 31
praesūmo, -sumpsi, -sumptum, -sumĕre, 3 = προγεύομαι 12
praetendo, -tendi, -tentum, -tendĕre, 3 = τεντώνω (κρεμώ) μπροστά 20
praeter (προθ. + αιτ.) = εκτός 21

praeterea (επίρρ.) = επιπλέον 48
praeterequito, 1 = περνώ έφιππος μπροστά από 31
praetor -ōris (αρσ.) = πραίτωρας 25E
prandeo, prandi, pransum, prandēre, 2 = γευματίζω 47E
pravitas -ātis = διαστροφή 29 A
pravus -a -um = διεστραμμένος 19
premo, pressi, pressum, premēre, 3 = πιέζω· καταβάλλω 39
pretium -ii (i) = αξία 28
prex, precis (θηλ.) = δέηση, παράκληση 43E
pridie (επίρρ.) = την προηγούμενη μέρα 50E
primus -a -um = πρώτος 41
princeps -ipis = ηγεμόνας 16
priscus -a -um = αρχαίος 38
priusquam (χρον. σύνδ.) = προτού να 38Π
pro (προθ. + αφ.) = μπροστά 16· – ως αντάλλαγμα, ως αντίτιμο 21· – ως, σαν 5· – για χάρη (κάποιου) 32
proditio -ōnis (θηλ.) = προδοσία 29Π
proditor -ōris (αρσ.) = προδότης 46
prodo, -dīdi, -dītum, -dēre, 3 = προδίδω, φανερώνω 4^E
prodūco, -duxī, -ductum, -ducēre, 3 = οδηγώ μπροστά 16
proelior, αποθ. 1 = πολεμώ 15
proelium -ii = μάχη 15
proficio, -fēcī, -fectum -ficēre, 3* (pro + facio)= καταφέρνω 46E
profligo, 1 = κατατροπώνω 11
prohibeo, -hibui, -hibitum, -hibēre, 2 (pro + habeo)= εμποδίζω 15Π, 18
proicio, -iēcī, -iectum, -icēre, 3* (pro + iacio)= ρίχνω, πετάω, καταθέτω 16
proinde quasi (παραβ. σύνδ.) = σαν να 41

promitto, -misi, -missum, -mittĕre, 3 = υπόσχομαι 30Ε

propāgo, 1 = αφήνω απογόνους, δαιωνίζω το είδος 33

prope (προθ. + αιτ.) κοντά 18, 27Π

prope (επίρρ.) κοντά 7

propero, 1 = βιάζομαι, σπεύδω 20Α

propōno, -posui, -positum, -ponĕre, 3 = βάζω

μπροστά μου (ως παράδειγμα) 32

propositum -i = σκοπός 38

propter (πρόθ. + αιτ.) = εξαιτίας 4,7,13Π

propterea (επίρρ.) = γι' αυτό 35Π

propulso, 1 = απωθώ, απομακρύνω 4

prorĕpo, -repsi, -reptum, -repĕre, 3 = έρπω προς, σέρνομαι 20

prorumpo, -rūpi, -ruptum, -rumpĕre, 3 = ξεσπώ 23

prosterno, -strāvi, -strātum, -sternĕre, 3 ρίχνω κάτω, καταλύω 33

protinus (επίρρ.) = αμέσως 36

provideo, -vidi, -visum, -vidĕre, 2 = προνοώ, μεριμνώ 45

provincia -ae = επαρχία 50

proximus -a -um = πολύ κοντινός 18· in proximo πλάι, δίπλα, κοντά

prudens -entis = συνετός 26 Π

prudenter (επίρρ.) = συνετά

prudētia -ae = φρόνηση, σύνεση 26

publicus -a -um = δημόσιος 35

publice (επίρρ.) = δημόσια 36· με τη φροντίδα του κράτους 35

puđet, puđuit (puđitum est), puđĕre, 2 (απρόσ.) = ντρέπομαι 29Π

puđicitia -ae = αιδημοσύνη, τιμή, αγνότητα 9

puđor -ōris (αρσ.) = ντροπή 17

puella -ae = κορίτσι, κοπέλλα 3
puellāris -is -e = κοριτσίστικος 26
puer -eri = παιδί 5
rugillāres -ium (αρσ.) = πλάκες αλειμμένες με κερί 8
rugna -ae = μάχη 13
rugno, 1 = μάχομαι, πολεμώ 31
rugnus -i = γροθιά 28E
pulcher -chra -chrum = όμορφος 5
pulchritūdo -inis (θ.) = ομορφιά 48
pullarius -i = φύλακας των ιερών ορνίθων 35E
pullus -i = ιερή όρνιθα 35 E
Punicus -a -um = Καρχηδονιακός 5
punio, 4 = τιμωρώ 9
puter (putris) -is -e = σάπιος 27
puto, 1 = νομίζω, θεωρώ 22

quaero, quaesīvi, quaesītum, quaerēre, 3 = ζητώ, ρωτώ, 24
quaeso, quaesēre, 3 = παρακαλώ, 28
quam (επίρρ.) = πόσο! 26, 32
quam (επίρρ. επιτ. του υπερθ.) = όσο γίνεται πιο 40
quam (επίρρ. με συγκρ.) = παρά, από 28
quamdiu (σύνδ. χρον.) = όσο (χρόνο) 38Π
quam (επίρρ. σε συγκρ.) = το λόγο 30
quamquam (σύνδ. εναντ.) = αν και 40Π
quamvis (σύνδ. παραχ., σπν. εναντ.) = 40Π,43
quando (επίρρ.) = πότε; 25
quanto (αφ. του μέτρου) = πόσο 31
quantus -a -um = πόσος, πόσο μεγάλος 28
quare (ερωτ. επίρρ.) = γιατί; 4^E
quare (σύνδ. συμπερ.) = επομένως 33

quasi (επίρρ. παραβ.) σαν να 20· σαν 46· δήθεν 49·
(σύνδ. παραβ.) σαν να 41
quatio, quassi*, quassum, quatēre, 3* = συντρίβω 14Π
quattuor (αριθμ.) = τέσσερις 7
- **que** (σύνδ. συμπλεκτ.) = και 5
querēla -ae = παράπονο, διαμαρτυρία 1
queror, questus sum, queri, αποθ. 3 = παραπονιέμαι,
17, 24Π
qui, quae, quod (αναφ. αντ.) = ο οποίος, που 3,5,6Π
qui (επιθ. αόρ. αντ.) = aliqui, κάποιος 37
qui (ερωτ. επίρρ.) = πώς; 43
quia (σύνδ. αιτ.) = επειδή 13, 35
quicumque, quaecumque, quodcumque (αντ. αναφ.
αοριστολ.) = οποιοσδήποτε 39
quid ergo = γιατί λοιπόν; 47
quidam, quaedam, quiddam (quoddam) (αόρ. αντ.) =
κάποιος 18
quidem (επίρρ.) = βέβαια 27
quiesco, quiēni, quiētum, quiescere, 3 = ησυχάζω,
ηρεμώ, αναπαύομαι 23
quin (σύνδ) = να 47Π
quin (ερωτ. επίρρ.) = γιατί δεν; 41, 43Π
quin immo (σύνδ. αντιθ.) = όχι μόνο αλλά και 23
quingagesimus -a -um = πενηκοστός 20
quinque (αριθμ.) = πέντε 37^E
quis, quid? (αντ. ερωτ.) = ποιος; τι; 12, 24
quisquam, quaequam, quidquam (quicquam) (αόρ.
αντ.) = κάποιος 50Π
quo (σύνδ. τελ.) = για να 36
quo (τοπ. επίρρ.) όπου 42
quoad (σύνδ. χρον.) = μέχρις ότου 38Π
quod (σύνδ. αιτ.) = επειδή 15
quodsi (σύνδ. υποθ.) = αν όμως 44

quominus (σύνδ.) = να 47
quoque (επίρρ.) = επίσης 8,39
quondam (επίρρ.) = κάποτε 25
quoniam (σύνδ. αιτ.) = επειδή 35
quotiens (σύνδ. χρον.) = όσες φορές, όποτε 18E
quotiescumque (σύνδ. χρον.) = οποτεδήποτε 29

rado, rasi, rasum, radĕre, 3 = ξυρίζω 19E
rapio, rapuĭ, raptum, rapĕre, 3* = αρπάζω 14Π
ratio -ōnis (θηλ.) = φύση, λογική 13
recĕdo, -cessi, -cessum, -cedĕre, 3 = αποσύρομαι 20
recens -ntis = πρόσφατος, φρέσκος 25
recipio, -cĕpi, -ceptum, -cipĕre, 3* (re + capio) = παίρνω πίσω 21
recito, 1 = απαγγέλω 1E
rectus -a -um = σωστός 22,27A
recuperatio -ōnis (θηλ.) = επανάκτηση 28
recūso, 1 = αρνούμαι 47Π
reddo, -didi, -ditum, -dĕre, 3 = καθιστώ, κάνω 37·
επιστρέφω (κάτι) 30E
redeo, -ii, -itum, -īre, 4 = επιστρέφω 12
refero, -tuli, -lātum, -ferre, 3 (re + fero) = παραδίδω
16· αναφέρω 34· ανταποδίδω 44·
refert (απρόσ.) = ενδιαφέρει 29Π
reficio, -feci, -fectum, -ficĕre 3* (re + facio) =
αναψύχω, ξεκουράζω 18
rĕgīna -ae = βασίλισσα 2
rĕgīus -a -um = βασιλικός 3
rĕgie (επίρρ.) = τυραννικά 42
rego, rexī, rectum, regĕre, 3 = κυβερνώ 46
regnum -i = βασίλειο 10

Rēgulus -ī: M. Atilius Regulus = ο Μάρκος Ατίλιος Ρήγουλος 35

remaneo, -mansī, -manēre, 2 = παραμένω 7

relinquo, -līquī, -lictum, -linquēre, 3 = αφήνω 32·

relinquitur υπολείπεται 46Π

reliquus -a -um = υπόλοιπος 16

remollesco, -mollescēre, 3 = γίνομαι μαλακός 15

Remus -ī = ο Ρώμος 10

renarro, 1 = αφηγούμαι απ' την αρχή 2

repente (επίρρ.) = ξαφνικά 3,14

repentīnus -a -um = ξαφνικός 13

repo, repsi, reptum, repēre, 3 = έρπω

repōno -posui –positum -ponēre, 3 = τοποθετώ 22

reporto, 1 = κερδίζω 11

repugno, 1 = αντιμάχομαι, ανθίσταμαι 1

res, rei = πράγμα 14

res militāris = τα στρατιωτικά (θέματα) 15,17

res publica, rei publicae = πολιτεία, δημοκρατία 41E

resecō, -secui, -sectum, -secāre, 1 = κόβω 49

resero, 1 = ανοίγω 34

respicio, -spexi, -spectum, -spicēre, 3* = κοιτάζω πίσω 24 E

respondeo, -spondi, -sponsum, -spondēre, 2 = απαντώ, αποκρίνομαι 3,12

restis -is (θηλ.) = σχοινί 37E

restituo, -stitui, -stitūtum, -stituēre, 3 = αποκαθιστώ, ξαναφέρνω 9A

restat (απρόσ.) = υπολείπεται 46Π

rete -is (ουδ.) = δίχτυ 8

retineo, -tinui, -tentum, -tinēre, 2 = κρατώ 21Π

revertor, reverti (reverses sum), reverti, (ημιαποθ. – αποθ.) 3 = επιστρέφω, 21

revoco, 1 = ανακαλώ 11· αποκαθιστώ 33

rex, rēgis (αρσ.) = βασιλιάς 9
rideo, risi, risum, ridēre, 2 = γελώ 8
risus -us (αρσ.) = γέλιο 36
rogo, 1 = παρακαλώ κάποιον 21· ρωτώ 23· ζητώ να 38
Rōma -ae = η Ρώμη 1
Rōmānus -i = ο Ρωμαίος 4
Rōmulus -i = ο Ρωμύλος 10
rota -ae = τροχός 33^E
rumor -ōris = φήμη, νέα 20
ruo, rui, rutum, ruēre, 3 = ορμώ 31
rus, ruris (ουδ.) = αγρός 35

sacellum -i = μικρό ιερό, μικρό τέμενος 38
sacer -era -crum = ιερός 5
saepe (επίρρ.) = συχνά 15
saevus -a -um = άγριος, φοβερός, δυνατός 46E
Saguntum -i = το Σάγουντο 11
Sallustius -ii (i): Gaius Sallustius Crispus = ο Γάιος Σαλλούστιος Κρίσπος 19
salus -ūtis (θηλ.) = σωτηρία, υγεία, ευημερία 8
salutatio -ōnis (θηλ.) = χαιρετισμός 29
salūto, 1 = χαιρετίζω επίσημα 34· προσαγορεύω 20
salvus -a -um = σώος 37
Samnītes -ium = οι Σαμνίτες 36
sanctus -a -um = ιερός 27Π, 34
sane (επίρρ.) = βέβαια 27
sano, 1 = θεραπεύω 33
sapiens -ntis = σοφός 32
sapientia -ae = σοφία, φρόνηση 4
Sardiānus -a -um = Σαρδιανός, από τις Σάρδεις 28
satis (επίρρ.) = αρκετά 29,46Π

Saturnius -a -um = του Κρόνου 10
Saturnus -i = ο Κρόνος
Scaevola -ae: Quintus Mucius Scaevola = ο Κόιντος Μούκιος Σκαιόλας 40
scamnum -i = σκαμνί 36
scelus -eris (ουδ.) = έγκλημα, ελεεινή πράξη 28
scio, scivi (scii), scitum, scire, 4 = γνωρίζω, μαθαίνω 24
Scipio -ōnis: P. Cornēlius Scipio Aemiliānus maior = ο Πόπλιος Κορνήλιος Σκιπίωνας ο Αφρικανός ο πρεσβύτερος 11,22,34
Scipio -ōnis: P. Cornēlius Scipio Aemiliānus Africānus minor = ο Πόπλιος Κορνήλιος Σκιπίωνας Αιμιλιανός ο Αφρικάνος ο νεότερος 22
scopulus -i = βράχος 3
scribo, scripsi, scriptum, scribere, 3 = γράφω 26
Scribōniānus -i: L. Arruntius Scribōniānus = ο Λεύκιος Αρρούντιος Σκριβωνιανός 23
scriptito, 1 = γράφω συχνά 1
scriptor -ōris (αρσ.) = συγγραφέας 32
se (αντ. προσ. αυτοπ.) = τον εαυτό (του, της, τους) 2
secrete (επίρρ.) = (στα) κρυφά 47
secreto (επίρρ.) = κρυφά, ιδιαίτερα 49
secum = cum se μαζί του (της, τους)
secundus -a -um = δεύτερος 5
sed (σύνδ. αντιθ.) = αλλά 2
sedeo, sedi, sessum, sedere, 2 = κάθομαι 8
sedes -is (θηλ.) = κάθισμα 38
seditio -ōnis (θηλ.) = στάση, αποστασία 24E
Sedulius -ii (i) = ο Σεδούλιος 16
seiungo, -iunxi, -iunctum, -iungere, 3 = χωρίζω 11
Selius -ii (i) = ο Σέλιος 26E
semel (επίρρ.) = μια φορά 8E

semper (επίρρ.) = πάντοτε 32
sempiternus -a -um = αθανάτος 22
senātus -us (αρσ.) = Σύγκλητος 22
senecta -ae = τα γηρατειά 43
senex, senis (αρσ.) = γέρος 40
sententia -ae = άποψη, κρίση 6· απόφαση 40·
ex sententiā = κατ' ευχήν 49
sentio, sensi, sensum, sentire, 4 = καταλαβαίνω 18·
πιστεύω, κρίνω 41Π
septendecim (αριθμ.) = δεκαεπτά 5
septimus -a -um = έβδομος 9
septuaginta (αριθμ.) = εβδομήντα 16
sequester -tris (αρσ.) = μεσολαβητής 35
sequor, secūtus sum, sequi, αποθ. 3 = ακολουθώ 21
serēnus -a -um = ξάστερος, καθαρός 13
sermo -ōnis (αρσ.) = λόγος, λόγια 41
Sertōrius -ii (i) = ο Σερτώριος 48
servio, servīni (-ii), servitum, servire, 4 (+ δοτ.) =
υπηρετώ 22
servitus -ūtis (θηλ.) = σκλαβιά
Servius βλ. Galba
servo, 1 = τηρώ, φυλάω 6· χαρίζω τη ζωή 17Α
servus -i = δούλος
sestertius -ii = ο σηστέρτιος (νόμισμα) 29
sevērus -a -um = αυστηρός 32
Sextus -i = βλ. Tarquinius
si (σύνδ. υποθ.) αν 25
si minus = αν όχι 39
sic (επίρρ.) = έτσι 32
Sicāni -ōrum = οι Σικανοί 41
siccus -a -um = στεγνός 23
Sicilia -ae = η Σικελία 37E
Siculus -i = ο Σικελός 25E

sicut (σύνδ. παραβ.) = όπως 41Π
signum -i = σημαία 16· σημείο, σημάδι
Silius -ii (i): Silius Italicus = ο Σίλιος Ιταλικός 5
silva -ae = δάσος 8
similis -is -e = όμοιος 14, 26 Π
similiter (επίρρ.) = όμοια 41Π
simul (σύνδ. χρον.) = μόλις 11Π, 14
simulac (*simul atque*) (σύνδ. χρον.) = μόλις 38Π
simul (επίρρ.) = μαζί 23
simulacrum -i = ομοίωμα, εικόνα, αγάλμα 39
simulatio -ōnis (θηλ.) = προσποίηση, υποκρισία 44
simulo, 1 = προσποιούμαι 23
sine (πρόθ. + αφ.) = χωρίς 6
singulāris -is -e =μόνος, μοναδικός, 31
singuli -ae -a = το κάθε άτομο ξεχωριστά 46
sino, sivi, situm, sinēre, 3 = αφήνω επιτρέπω 15
socer -eri = πεθερός 35
socius -ii = σύντροφος 2
solacium -ii (i) = παρηγοριά 30
solarium -ii (i) = λιακωτό 20
soleo, solitus sum, solēre, ημιαποθ. 2 = συνηθίζω 7
solitūdo -inis = ερημιά 8
sollicitus -a -um = ταραγμένος 14
solum (επίρρ.) = μόνον 15· **non solum... verum etiam** = όχι μόνο... αλλά και 32
solus -a -um = μόνος 40
solvo, solvi, solūtum, solvĕre, 3 = λύνω, χαλαρώνω, 36
somnio, 1 = ονειρεύομαι, 14
somnium -ii = όνειρο 14
somnus -i = ύπνος 14
sonōrus -a -um = ηχηρός 27
soror -ōris (θηλ.) = αδελφή 38
species -ēi = θέαμα, μορφή 14

spectaculum-i = θέαμα 17 E
specto, 1 = κοιτάζω, προσέχω 28
speculātor -ōris = ανιχνευτής, κατάσκοπος 7
spēlunca -ae = σπηλιά 18
spero, 1 = ελπίζω 22
spes -ei = ελπίδα 12
-spicio, -spexi, -specturn, -spicere, 3* = κοιτάζω 14Π
spiro, 1 = αναπνέω 38A
spolio, 1 = απογυμνώνω, σκυλεύω 31
spongia -ae = σφουγγάρι 13E
squalidus -a -um = βρώμικος 14
stabilio, 4 = στεριώνω 22
stabilis -is -e = σταθερός 44
stabilitas -ātis (θηλ.) = σταθερότητα 33
statim (επίρρ.) = αμέσως 25
status -us (αρσ.) = στάση 13
stella -ae = αστέρι 13
stilus -i = γραφίδα 8
stipendium -ii (i) = μισθός 30
sto, steti, statum, stare, 1 = στέκομαι, υπάρχω 6, 47 Π
strangulo, 1 = στραγγαλίζω 19
studeo, studui, studēre, 2 = σπουδάζω, ασχολούμαι
studiōse (επίρρ.) = με επιμέλεια 26
studium -ii = σπουδή, ασχολία 15
stultitia -ae = ανοησία 29A
stultus -a -um = ανόητος 42
stupeo, stupui, stupēre, 2 βουβαίνομαι, θαμπώνομαι 3
suāvis -is -e = γλυκός 26A
suavitas -ātis (θηλ.) = γλυκύτητα 26
subcēno (succēno), 1 = δειπνώ 50E
subinde (επίρρ.) = έπειτα, ευθύς 43E
subito (επίρρ.) = ξαφνικά 13
suboles -is (θηλ.) = οι απόγονοι 33

subvenio, -vēni, -ventum, -venīre, 4 (+ δοτ.) = βοηθώ 33
succurrit, -currit, -cursum, -currere, 3 μου έρχεται κάτι στο μυαλό 43
Sulla -ae: L. Cornēlius Sulla = ο Λεύκιος Κορνήλιος Σύλλας 40
Sulpicius βλ. Gallus
Sulpicius βλ. Galba 50
Sulpiciānus -a -um: Σουλπικιανός, του Σουλπικίου 24E
sum, fui, esse = είμαι 1
summus -a -um (υπερθ. του superus) = ανώτατος, πάρα πολύ μεγάλος 28
sumo, sumpsi, sumptum sumere, 3 = παίρνω 23· -bellum αρχίζω πόλεμο 23
sumptuōse (επίρρ.) = πολυδάπανα 41A
super (πρόθ. + αιτ.) = πάνω από, πάνω σε 47
superbus -a -um = περήφανος 3
supero, 1 = νικώ 11
supervacaneus -a -um = περιττός, ανώφελος 36
surculus -i = κλαδί 48E
suscipio, -cēpi, -ceptum, -cipere, 3* (subs + capio) = παραλαμβάνω, δέχομαι 30
suspectus -a -um = ύποπτος 44
suspendo, -pendi, -pensum, -pendere, 3 = κρεμάω 48E
suspicio -ōnis (θηλ.) = υποψία 30
supplicium -ii (i) = τιμωρία 14
supplicia -ōrum = ικεσίες, προσευχές, λατρεία 4
sutor -ōris (αρσ.) = παπουτσής 29
suus -a -um (αντ. κτητ. αυτ.) = δικός (του, της, τους) 2Π, 5Π
Symmachus -i = ο Σύμμαχος 11^E

tabernaculum -i = σκηνή 17
taceo, tacui, taciturn, tacēre, 2 = σιωπαίνω 41
Tacitus -i: Cornēlius Tacitus = ο Κορνήλιος Τάκιτος 8
taedet, taesum est (taedit), taedēre, 2 (απρόσ.) = απεχθάνομαι, αηδιάζω, βαριέμαι 29Π
talis -is -e (δεικτ. αντων.) = τέτοιος, τέτοιου είδους 29
tam (επίρρ.) = τόσο 24
tamen (επίρρ. ή σύνδ. αντιθ.) = όμως 8
tametsi (σύνδ. εναντ.) = αν και, μολονότι 40Π
tamquam (επίρρ. παραβ.) = όπως, ως 34· (σύνδ. παραβ.) 41
tandem (επίρρ.) = επιτέλους, στο τέλος, κάποτε 29, 38
tango, tetigi, tactum, tangēre, 3 = αγγίζω 11E
tantum (επίρρ.) = μόνο 39
tanto (επίρρ.) τόσο 41Π
tantus -a -um = τόσοσ 28
Taratalla -ae = ο «Ταρατάλλας» 15E
Tarentum -i = ο Τάραντας 27
Tarquinius -ii (i): Tarquinius Collatīnus = ο Ταρκύνιος Κολλατίνος 9
Tarquinius -ii (i): Tarquinius Sextus = ο Σέξτος Ταρκύνιος 9
Tarquinius -ii (i): Tarquinius Superbus = ο Ταρκύνιος ο Υπερήφανος 9
Tarraconensis -is -e = από την Ταρραγόνα 21E
tectum -i = σπίτι 34
tego, texi, tectum, tegēre, 3 = καλύπτω 45A
temerarius -a -um = αλόγιστος 49
templum -i = ναός 5
tempto, 1 = επιχειρώ 44A
tempus -ōris (ουδ.) = χρόνος 47, 46Π
tenebrae -ārum (μόνο πληθ.) = σκοτάδι 32

tendo, tetendi, tentum (tensum), tendere, 3 =
τεντώνω, απλώνω 26E

teneo, tenui, tentum, tenere, 2 = κρατώ 5· me teneo =
παραμένω

tener -era -erum = τρυφερός, ευαίσθητος 5

tergum -i = πλάτη, νώτα 16

terra -ae = γη 1

terror -ōris (αρσ.) = τρόμος 13

Tertia -ae = η Τερτία 12

tertius -a -um = τρίτος 25

testamentum -i = διαθήκη 17

theologia -ae = θεολογία 5Π

thermae -ārum (μόνο πληθ.) = θερμά λουτρά, θέρμες 7E

Tiberis -is (αρσ.) = ο Τίβερις 18

Ticinus -i = ο Τίκινος ποταμός 11

timeo, timui, timere, 2 = φοβάμαι 47^E

timidus -a -um = φοβιτσιάρης 19A

timor -ōris (αρσ.) = φόβος 14

Titus -i = ο Τίτος 5E

**togatus -a -um = τηβεννοφόρος (toga= τήβεννος)·
στην ειρήνη 33**

tondeo, totondi, tonsum, tondere, 2 = κουρεύω 19E

tonsorius -a -um = του κουρέα (μανικιουρίστα) 49

tonsor -ōris (αρσ.) = κουρέας (μανικιουρίστας) 49

tot (άκλ. δεικ. αντ.) = τόσοι πολλοί 32

totus -a -um (αντ. επίθ.) = όλος 17

toxicum -i = τοξική ουσία, δηλητήριο 46^E

**trado, tradidi, traditum, tradere, 3 = παραδίδω 16·
αναφέρω 19**

tragoedia -ae = τραγωδία 27

**tragula -ae = είδος ακοντίου (δεμένο με λουρί, με τη
βοήθεια του οποίου το έριχναν) 45**

traho, traxi, tractum, trahere, 3 = τραβώ 18
transeo, transii, transitum, transire = περνώ, διέρχομαι 11
transfero, -tuli, -lātum, -ferre, 3 = μεταφέρω 10
transfigo, -fīxi, -fīxum, -figere, 3 = διαπερνώ, καρφώνω 31
transfuga -ae (αρσ.) = λιποτάκτης 30E
Trasumēnus -ī = η λίμνη Τρασιμένη 11
Trebia -ae = ο ποταμός Τρεβίας 11
trecenti -ae -e = τριακόσιοι 10
tremo, tremui, tremere, 3 = τρέμω 20Π
trepidus -a -um = έντρομος, περιδεής 20
tres, tria (αριθμ.) = τρεις, τρία 7
tribūtum -ī = φόρος, εισφορά 35
triginta (αριθμ.) = τριάντα 20^E
tristiculus = λιγάκι θλιμμένος 12
tristis -is -e = λυπημένος 12
triumphus -ī = θρίαμβος 12
trochus -ī = τροχός 33E
Trōiani -ōrum = οι Τρώες
Troia -ae = η Τροία 2
Tryphon -ōnis = ο Τρύφωνας 45E
tu (αντ. προσ.) = εσύ 2A
tum (επίρρ.) = τότε 3,12
tunc (επίρρ.) = τότε 48Π
turba -ae = πλήθος 20
turbo, 1 = ταράζω 2
turpis -is -e = αισχρός 15
turris -is (θηλ.) = πύργος 7Π
tutor, αποθ. 1 = προστατεύω 25
tuus -a -um (αντ. κτητ.) = δικός σου 2Π,24
tyrannus -ī = τύραννος 44

ubi (επίρρ. ερωτημ.) = πού; 43Π
ubi (επίρρ. αναφ.) = όπου 18
ubi (σύνδ. χρον.) = όταν 11
ullus -a -um (αντ. επίθ.) = κανένας 50
ultimus -a -um = ο τελευταίος 5,9
ultra (επίρρ. και πρόθ.) = πέρα 27Π
umquam (επίρρ.) = ποτέ 26
unde (επίρρ.) = από όπου 21
unguis -is (αρσ.) = νύχι 49
unicus -a -um = μοναδικός 1
unus -a -um (αριθ.) = ένας 35· μόνος 33
unus aliquis (αντ. αόρ.) = ένας κάποιος, ένας οποιοσδήποτε 46
unusquique, unaquaque, unumquidque (**unumquodque**) (αντ. αόρ.) = ο καθένας ξεχωριστά 46
urbs, urbis (θηλ.) = πόλη 18,6Π
urgeo, ur̄si, urgēre, 2 = σπρώχνω (στέλνω) 3
usus -us (αρσ.) = χρήση 15
ut (επίρρ.) πως 26
ut (επίρρ. παραβολ.) ως, σαν 5
ut (σύνδ. βουλ.) να 23,45
ut (σύνδ. ενδ.) μήπως δεν 47Π
ut (σύνδ. παραβ.) σαν να 41Π
ut (σύνδ. παραχ.) και αν 40Π
ut (σύνδ. συμπ.) ώστε 23,37,46
ut (σύνδ. τελ.) για να 36
ut (σύνδ. χρον.) όταν, μόλις 11
uterque, utraque, utrumque (αντ. επίθ.) = και ο ένας και ο άλλος, έκάτερος 33
uter -tra -trum (αντ. επίθ.) = ποιος από τους δύο 50
utilis -is -e = χρήσιμος 48
utilitas -ātis (θηλ.) =ωφέλεια, το καλό, ευημερία 46
utinam (επίρρ.) = μακάρι 22Π

utor, usus sum, uti, αποθ. 3 = χρησιμοποιώ 36
utrum ... an (ερωτ. μορ.) = αν ... ή 47
uxor -ōris (θηλ.) = σύζυγος (η) 9

vacuus -a -um = άδειος 8
valde (επίρρ.) = πάρα πολύ 3
valetūdo -inis (θηλ.) = κατάσταση υγείας 26
validus -a -um = δυνατός 4
Vatinius -ii (i) = ο Βατίνιος 27E
Veientānus -a -um = Βηιεντανός, από τους Βηίους 21
vel (σύνδ. διαζ.) = ή (vel ... vel = ή... ή) 28
vello, velli (vulsi), vulsum (volsum), vellere, 3 = μαδάω 19E
vellus -eris (ουδ.) = το μαλλί 6E
vēlum, -i = παραπέτασμα, κουρτίνα 20
velut (επίρρ. παραβ.) = σαν να 49· (σύνδ. παραβ.) ως, σαν, σαν να (velut si) 41Π
venabulum -i = κυνηγετική λόγχη 8
venatio -ōnis = κυνήγι 8
vendo, vendidi, venditum, vendere, 3 = πουλώ 29Π
venēnum -i = δηλητήριο 46 E
veneror, αποθ. 1 = προσκυνώ, λατρεύω, 34
venio, vēni, ventum, venire, 4 = έρχομαι 14
ventus -i = άνεμος 2
verbum -i = λόγος 7
Vercingetorix -igis = ο Βερκιγγετόριγας 16
vereor, veritus sum, verēri, αποθ. 2 = φοβάμαι 45
Vergilius -ii (i) = ο Βιργίλιος 5
Veritas -ātis = αλήθεια 47 A
vero (σύνδ. αντιθ.) = όμως, αλλά 22,30
versiculus -i = στιχάκι 9E

verso, 1 = στρέφω, γυρίζω 50E
versus -a -um = στραμμένος 18
verto, verti, versum, vertĕre, 3= στρέφω 16· terga
verto = στρέφω τα νώτα, το βάζω στα πόδια
verus -a -um = αληθινός 20^E
vesper -eri (αρσ.) = εσπέρα, βράδυ 12
vester, vestra, vestrum (αντ.κτητ.) = δικός σας 5Π,32
vestibulum -i = πρόδομος, είσοδος 34
vestigium -ii (i) = ίχνος, αποτύπωμα 18
vestis -is (θηλ.) = φόρεμα 47
veto, vetui, vetitum, vetāre, 1 = απαγορεύω 15Π
vetustas -ātis (θηλ.) = αρχαιότητα 32
vexo, 1 = βλάπτω, καταστρέφω 40^E
via -ae = δρόμος 18
Vibius -ii (i): Vibius Curius = ο Βίβιος Κούριος 17E
victor -ōris (αρσ.) = νικητής 29
victoria -ae = νίκη 11
**victoriātus -i (εν. nummus) = Ρωμαϊκό νόμισμα, μισό
δηνάριο 37^E**
video, vīdi, visum, vidēre, 2 = βλέπω 3
**videor, visus sum, vidēri (+ δοτ. προσ. και απαρ.)
φαίνομαι, (μου) φαίνεται 27,48**
viētus -a -um = μαραμένος 27
viginti (αριθμ.) = είκοσι 29
vilis -is -e = ευτελής 39
vincio, vinxi, vinctum, vincire, 4 = δένω, στερεώνω 33
vinco, vici, victum, vincĕre, 3 = (κατα)νικώ 13
vindemia -ae = τρύγος, σταφύλια 40E
vinum -i = κρασί 15
vispillo -ōnis (αρσ.) = νεκροθάφτης 14E
vir, viri = άνδρας 5
Viriāthus -i = ο Βιρίαθος 50
virtus -ūtis (θηλ.) = ανδρεία 17

vis, vim = δύναμη, βία 7
vito, 1 = αποφεύγω 33Π
vitrum -i = γυαλί 4E
vituperō, 1 = επικρίνω 46
vivo, vixi, victum, vivēre, 3 = ζω 23
vivus -a -um = ζωντανός 16
vix (επίρρ.) = μόλις, πριν καλά-καλά 14
voco, 1 = καλώ 49
volo, volui, velle = θέλω 24
voluntas -ātis = βούληση, θέληση 40
vox, vōcis (θηλ.) = λόγος 32· φωνή 34· διάδοση 17
vulnero, 1 = τραυματίζω, πληγώνω 19
vulnus -eris (ουδ.) = τραύμα 9
vultus -us (αρσ.) = πρόσωπο 17

Zama -ae = η Ζάμα 11

Zēno -ōnis = ο Ζήνωνας 35

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ Ι-V

I. Να μεταφερθούν τα ρήματα των μαθ. I, II και III στους αντίστοιχους τύπους οριστικής του παρατατικού και τα ρήματα του μαθ. V στους αντίστοιχους τύπους της οριστικής του ενεστώτα. Να ξαναδιαβαστούν τα κείμενα στη νέα τους μορφή. Προσοχή στον τονισμό!

II. Να συμπληρωθούν τα κενά με τη σωστή κατάληξη του ουσιαστικού ή του επιθέτου.
Andromeda fili- Cephei et Cassiope est.
Perseus Andromed- amat.
Scopulus in or- Aethiopiae est.
Incol- deo regiam hostiam dant.
Concordia Rōman- (γεν. πληθ.) maxima erat.
Rōmāni amīc- (αρσ. πληθ.) honorābant.
(In) illo loc- monumentum Vergili est.
Silius monumentum Vergili, poētae epic-, pro templo habēbat.
Bell- Troiae clarum est.
Poēta ingenio valid- contra iniuriam repugnat.
Aenēas pericul- (πληθ.) ponti non timet (timeo, 2 φοβάμαι)
Incolae Aethiopiae Perseo don- portant.
Silius Vergilium, vir- clarum, honorābat.
Silius in agr- suis se tenēbat.
Silius Vergilium pro magistr- habēbat.
Silio (δοτ.) animus tener- erat.

III. Να συμπληρωθούν τα κενά με το σωστό τύπο της λέξης που βρίσκεται μέσα στην παρένθεση:
Neptūnus beluam ad oram Aethiopiae urget

(suus-a-um).

Perseus beluam videt ; hastā delet (is, ea, id).

Perseus et Andromeda inter amant (nos, vos, se).

Regīna Aenēan rogat (rogo, 1 ρωτώ) et Aenēas respondet (regina).

..... exilium non placet (poēta).

Neptūnus pontum turbat (ventus, πληθ.).

Apud poētae multi erant (Graeci).

Dido novam patriam in fundat (Africa).

Graeci in navigant (Asia-ae η Ασία).

Vergilius narrat de..... Graecōrum (dolus, πληθ.).

Bellum plēnum est (periculum, πληθ.).

Cepheus et Cassiope cum valde gaudent (incola, πληθ.).

IV. Να μπει το σημάδι της μακρόχρονης ή βραχύχρονης συλλαβής πάνω από την παραλήγουσα των παρακάτω λέξεων, κι έπειτα να τονιστούν οι λέξεις αυτές:
epistularum, deploramus, propulsabamus,
nocetis, desiderant, Homerus (Όμηρος),
Neapolis, Aspasia (Ασπασία).

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ VI-Χ

I. Να μεταφερθούν τα ρήματα των μαθ. I, και III στους αντίστοιχους τύπους της οριστικής του απλού μέλλοντα. Να ξαναδιαβαστούν τα κείμενα.

II. Να μεταφερθούν τα ρήματα του μαθ. IX στους αντίστοιχους τύπους της οριστικής του παρατατικού και τα ρήματα του μαθ. X στους αντίστοιχους τύπους της οριστικής του ενεστώτα. Να ξαναδιαβαστούν τα κείμενα. Προσοχή στον τονισμό!

III. Να μεταφερθούν τα ρήματα του μαθ. IX στους αντίστοιχους τύπους της οριστικής του μέλλοντα. Να ξαναδιαβαστεί το κείμενο.

IV.

α. Να μετατραπούν τα ρήματα του μαθ. X (εκτός από το *erit*) σε απαρέμφατα εξαρτώμενα από το ρήμα *debeo*. π.χ. *Aenēas bellum ingens gerere debet in Italia*.

β. Να μετατραπούν τα ρήματα του μαθ. II σε απαρέμφατα εξαρτώμενα από το «*Vergilius narrat*» και να γίνουν οι αλλαγές που απαιτεί η απαρεμφατική σύνταξη με ειδικό απαρέμφατο π.χ. *Vergilius narrat Aenēam filium Anchīsae esse*.

V. Να συμπληρωθούν τα κενά με τη σωστή κατάληξη του ουσιαστικού (ή του επιθέτου) και να δηλωθεί το γένος του.

Ego unum aprum ferōc- cepi.

Ret- vacuum erat.

Silvas, solitud- et cogitati-..... amo.

Terra plēna animal- est.

Hostes de mont- (εν.) advolant.
 Dolor- Brutus magnus est.
 Collatinus uxōr- suam amat.
 Aenēas bella ingent- geret.
 Aenēas populis feroc- mores impōnet.
 Rōmulus et Remus nomin- filiōrum erunt.
 Imperium Rōmanōrum nullum (κανένα) fin-
 habēbit.
 Vir- corporis eius magnae sunt.
 Rōmāni caedem host- perpetrant.
 Mont- (πληθ.) cacumina (cacūmen-inis
 κορφή) vidēmus.
 Turr-..... magnam hostium vidēmus.
VI. Να συμπληρωθούν τα κενά με το σωστό τύπο
 της λέξης που βρίσκεται μέσα στην παρένθεση:
 Retia, vacua sunt (qui, quae, quod).
 Legāti frumentum in important
 (hiberna).
 Brutus cultum extrahit (ipse, ipsa,
 ipsum).
 retia vacua sunt (hic, haec, hoc).
 Turres moenium magnae sunt (ille,
 illa, illud).
 Civitas sine non stat (lex, πληθ.).
 Caesar imperat frumentum
 importāre (miles, πληθ.).
 In montibus soleo (erro, 1).
 Tyrannus (ο τύραννος) libertātem
 adimit (populus).

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΙ-ΧΙΥ

I. Να μεταφερθούν τα ρήματα του μαθ. Χ στους αντίστοιχους τύπους της οριστικής του παρακειμένου (για τους χρόνους των ρημάτων βλ. το λεξιλόγιο). Να ξαναδιαβαστεί το κείμενο. Προσοχή στον τονισμό!

II. Να μεταφερθούν τα ρήματα του μαθ. ΙΧ στους αντίστοιχους τύπους της οριστικής του παρατατικού και τα ρήματα του μαθ. Χ στους αντίστοιχους τύπους του υπερσυντελικού. Να ξαναδιαβαστεί το κείμενο. Προσοχή στον τονισμό!

III. Να μεταφερθούν τα ρήματα της κατηγορίας του *cario* του μαθ. ΧΙΥ στους αντίστοιχους τύπους της οριστικής του ενεστώτα. Προσοχή στον τονισμό!

IV. Να συμπληρωθούν τα κενά με τη σωστή κατάληξη του ουσιαστικού.
Marcella dom- vēnit et nunc dom-est.
Liberāles artes exercit- Rōmāno victoriam dedērunt.
Gallus apud exercit- Pauli erat.
Milites stellārum mot- (πληθ.) discunt.
Gallus de re- mirabilibus disputāvit.
Post multos die- Athēnas confūgit.
Cassius servos de speci- interrogāvit.
Spe-..... victoriae amisimus.

V. Να συμπληρωθούν τα κενά με το σωστό τύπο της λέξης που βρίσκεται μέσα στην παρένθεση:
Simul luna, terror animos militum invāsit (deficio).
Propter, Cassius timōrem concēpit

(species).

Vix luna, cum ego terrōrem

(deficio, concipio).

Vix speciem, cum terrōrem ille

..... (video, concipio).

Vidi puellam (facies tristis).

Cicero homo fuit

(magna sapientia).

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ XV-XIX

I. Να μεταφερθούν τα ρήματα του μαθ. XVII στους αντίστοιχους τύπους (α) της οριστικής του ενεστώτα (ενεργ. ή παθ.), (β) της οριστικής του μέλλοντα (ενεργ. ή παθ.). Να ξαναδιαβαστεί το κείμενο. Προσοχή στον τονισμό!

II. Να μεταφερθούν τα ρήματα του μαθ. XVI στους αντίστοιχους τύπους της οριστικής του παρακειμένου, ενεργητικού ή παθητικού (στη θέση του cernitur να δοθεί ο παρακείμενος του conspicitur, γιατί η μετοχή του παθητικού παρακειμένου του cerno (=cretus) δεν είναι εύχρηστη. Οι τύποι misērunt και consēdit φυσικά δεν αλλάζουν). Να ξαναδιαβαστεί το κείμενο. Προσοχή στον τονισμό!

III. Να μετατραπούν τα ρήματα του μαθ. XVI από το Sedulius έως το discēdunt σε απαρέμφατα εξαρτώμενα από το Caesar tradit... (α) του παθ. ενεστώτα, (β) του παθ. παρακειμένου. Να γίνουν οι αλλαγές που απαιτεί η απαρεμφατική σύνταξη.

IV. Να συμπληρωθούν τα κενά με το σωστό τύπο της λέξης που βρίσκεται μέσα στην παρένθεση.

a. Caesar iubet signa (trado).

Caesar iubet Gallos signa (trado).

Caesar vetat testamenta (obsigno).

Cum Germani magistrātus (creo), vitae necisque potestātem eis dant.

Legātus nuntiat magnam caedem

..... (fio).

b. Cacus interfectus est

(Hercules).

Sedulius occiditur (Romāni).

Hostes adducti fugiunt (metus).

Hercules incensus Cacus interficit (ira).

Vercingetorix victoriae permōtus proelium committit (spes).

Propter bovum Hercules pergit ad speluncam (mugītus).

Livius tradit pastōrem amovisse boves (quidam, quaedam, quoddam).

Vercingetorix, vir

....., deditur (magna virtus).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑ

Μάθημα I: Ο εξόριστος ποιητής Παρατηρήσεις:

1. Κλίση των πρωτόκλιτων ονομάτων
2. Χρήσεις των πτώσεων
3. Βασικές καταλήξεις του ρήματος στην ενεργητική φωνή
4. Η οριστική του ενεργητικού ενεστώτα της α' συζυγίας και του βοηθητικού sum.

Μάθημα II: Διδώ και Αινείας

1. Κλίση των δευτερόκλιτων ονομάτων σε -us
2. Χρήσεις των πτώσεων
3. Προσωπικές αντωνυμίες (και η δεικτική ille)

Μάθημα III: Η περιπέτεια της Ανδρομέδας

1. Η οριστική του ενεστώτα της β' συζυγίας
2. Χρήσεις των πτώσεων

Μάθημα IV: Τα ήθη των αρχαίων Ρωμαίων

1. Ουδέτερα ουσιαστικά της β' κλίσης
2. Η οριστική του ενεργητικού παρατατικού της α' συζυγίας και του βοηθητικού sum
3. Η αλληλοπάθεια
4. Η δεικτική – επαναληπτική αντωνυμία is, ea, id

5. Χρήση της αφαιρετικής
6. Παράλειψη του ρήματος

Μάθημα V: Ένας «λάτρης» του Βιργιλίου

1. Κλίση των αρσενικών δευτερόκλιτων σε -er
2. Η οριστική του παρατατικού της β' συζυγίας
3. Το ουσ. locus
4. Τονισμός

5-6. Η αυτοπάθεια

7. Η αφαιρετική του χρόνου

Μάθημα VI: Οι νόμοι

1. Συμφωνόληκτα της γ' κλίσης
2. Η αναφορική αντωνυμία qui, quae, quod
3. Χρήσεις της γενικής

Μάθημα VII: Ετοιμασίες για ξεχειμώνιασμα

- 1-3. Το απαρέμφατο του ενεργητικού ενεστώτα της α' και β' συζυγίας
4. Φωνηεντόληκτα (αρσ. και θηλ.) της γ' κλίσης
5. Κλίση του possum (ενεστώς – παρατατικός)

Μάθημα VIII: Όταν βγεις στο κυνήγι, πάρε μαζί σου μολύβι και χαρτί

1. Ουδέτερα φωνηεντόληκτα της γ' κλίσης
2. Επίθετα τριτόκλιτα

3. Η οριστική του ενεργητικού μέλλοντα της α' και β' συζυγίας

Μάθημα ΙΧ: Η εγκαθίδρυση της δημοκρατίας στη Ρώμη

- 1. Η οριστική του ενεστώτα της γ' και δ' συζυγίας**
- 2. Το απαρέμφατο του ενεργητικού ενεστώτα της γ' και δ' συζυγίας**
- 3. Η οριστική του ενεργητικού παρατατικού της γ' και δ' συζυγίας**
- 4. Οι δεικτικές αντωνυμίες hic haec hoc, ille illa illud και ipse ipsa ipsum**

Μάθημα Χ: Η προφητεία του Δία

- 1. Η οριστική του ενεργητικού μέλλοντα της γ' και δ' συζυγίας και του βοηθητικού sum**
- 2. Κλίση του fero**
- 3. Φωνητικές αλλοιώσεις των προθέσεων στη σύνθεση**

Μάθημα ΧΙ: Η Ρώμη και η Καρχηδόνα

- 1. Η οριστική του ενεργητικού παρακειμένου της α', β' και δ' συζυγίας και του βοηθητικού sum**
- 2. Οι αρχικοί χρόνοι των ρημάτων**
- 3. Η έκφραση του προτερόχρονου στις χρονικές προτάσεις**

Μάθημα ΧΙΙ: Ο ύπατος Αιμίλιος Παύλος και το σκυλάκι της κόρης του

1. Η οριστική του ενεργητικού παρακειμένου της γ' συζυγίας

Μάθημα XIII: Πώς η γνώση νίκησε τη δεισιδαιμονία

1. Η οριστική του ενεργητικού υπερσυντελικού όλων των συζυγιών και του βοηθητικού *sum*
2. Η οριστική του ενεργητικού συντελεσμένου μέλλοντα
3. Τα ουσιαστικά της δ' κλίσης
4. Θέση των λέξεων στους εμπρόθετους προσδιορισμούς
5. Σημασία της αντωνυμίας *ille*
6. Εξωτερικό αναγκαστικό αίτιο

Μάθημα XIV: Ένα φοβερό όνειρο

1. Τα ουσιαστικά της ε' κλίσης
2. Η δεικτική αντωνυμία *idem eadem idem*
3. Η γενική και η αφαιρετική της ιδιότητας
4. Ο αντίστροφος *cum*
5. Τα ρήματα σε -ίο που κλίνονται όπως το *cario*
6. Η λατινική μετάπτωση

Μάθημα XV: Τα ήθη των Γερμανών

1. Βασικές καταλήξεις της παθητικής φωνής – η οριστική του παθητικού ενεστώτα της α', β' και δ' συζυγίας
2. Το απαρέμφατο του παθητικού ενεστώτα της α', β' και δ' συζυγίας
3. Τα αποθετικά ρήματα
4. Οι αρχικοί χρόνοι της παθητικής φωνής
5. Το ποιητικό αίτιο
6. Το απαρέμφατο με τα ρήματα *iubeo, veto, prohibeo, sino, patior, cogo*

7. Ο επαναληπτικός cum

Μάθημα XVI: Η τελευταία μάχη του Καίσαρα στη Γαλατία

- 1. Η οριστική του παθητικού ενεστώτα της γ' συζυγίας**
- 2. Το απαρέμφατο του παθητικού ενεστώτα της γ' συζυγίας**
- 3. Τα αποθετικά ρήματα της γ' συζυγίας**
- 4. Η οριστική του παθητικού μέλλοντα**
- 5. Το ρήμα fio**

Μάθημα XVII: Φόβος μπροστά στο άγνωστο

- 1. Η οριστική του παθητικού παρατατικού**
- 2. Η μετοχή του παθητικού παρακειμένου**
- 3. Τα σύνθετα του do**
- 4. Το εσωτερικό αναγκαστικό αίτιο**

Μάθημα XVIII: Ο Ηρακλής στην Ιταλία

- 1-3. Το απαρέμφατο του ενεργητικού παρακειμένου**
- 4. Η αόριστη αντωνυμία quidam**

Μάθημα XIX: Η συνωμοσία του Κατιλίνα

- 1. Οι συντελεσμένοι χρόνοι της παθητικής φωνής**
- 2. Το απαρέμφατο του παθητικού παρακειμένου**
- 3. Ο υπερθετικός των επιθέτων**
- 4. Η γενική και η αφαιρετική της ιδιότητας**
- 5. Η απόλυτη αφαιρετική**
- 6. Τα ρήματα cado και caedo και τα σύνθετά τους**

Μάθημα ΧΧ: Πίσω από τις κουρτίνες ή πώς ο Κλαύδιος έγινε αυτοκράτορας

1-2. Η μετοχή του ενεστώτα

3. Η μετοχή τού μέλλοντα

4-7. Η μετοχή συντακτικά

8. Η ενεργητική περιφραστική συζυγία και η υποτακτική του μέλλοντα

9. Το απαρέμφατο του μέλλοντα

10. Μια χρήση της δοτικής κτητικής

11. Ο σύνδεσμος *dum* + οριστ. του ενεστώτα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΠΙΜΕΤΡΟ.....	5
ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ	10
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	74
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΜΑΘΗΜΑΤΑ Ι - V	75
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΜΑΘΗΜΑΤΑ VI - X	77
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΜΑΘΗΜΑΤΑ XI - XIV...	79
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΜΑΘΗΜΑΤΑ XV - XIX .	80
ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑ.....	82

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946, 108, Α').

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.